

Informe d'Auditoria de Comptes Anuals Consolidats
emès per un Auditor Independent

**MÚTUA DE GRANOLLERS, MUTUALITAT
DE PREVISIÓ SOCIAL
i Societats Dependents**

Comptes Anuals Consolidats i Informe de
Gestió Consolidat de l'exercici anual finalitzat
el 31 de desembre de 2018

Informe d'Auditoria de Comptes Anuals Consolidats emès per un Auditor Independent

Als Mutualistes de
MÚTUA DE GRANOLLERS, MUTUALITAT DE PREVISIÓ SOCIAL

Informe sobre els comptes anuals consolidats

Opinió

Hem auditat els comptes anuals consolidats **MÚTUA DE GRANOLLERS, MUTUALITAT DE PREVISIÓ SOCIAL** (l'Entitat dominant) i les seves societats dependents (el Grup), que comprenen el balanç a 31 de desembre de 2018, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis en el patrimoni net, l'estat de fluxos d'efectiu i la memòria, tots ells consolidats, corresponents a l'exercici finalitzat en aquesta data.

Segons la nostra opinió, els comptes anuals consolidats adjunts expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera del Grup a 31 de desembre de 2018, així com dels seus resultats i fluxos d'efectiu, tots ells consolidats, corresponents a l'exercici finalitzat en aquesta data, de conformitat amb el marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació (que s'identifica a la nota 3 de la memòria consolidada) i, en particular, amb els principis i criteris comptables que hi estiguin continguts.

Fonament de l'opinió

Hem dut a terme la nostra auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya. Les nostres responsabilitats d'acord amb aquestes normes es descriuen més endavant en la secció *Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats* del nostre informe.

Som independents del Grup de conformitat amb els requeriments d'ètica, inclosos els d'independència, que són aplicables a la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats a Espanya, segons allò que exigeix la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes. En aquest sentit, no hem prestat serveis diferents als de l'auditoria de comptes ni hi han concorregut situacions o circumstàncies que, d'acord amb allò que estableix l'esmentada normativa reguladora, hagin afectat la necessària independència de manera que s'hagi vist compromesa.

Considerem que l'evidència d'auditoria que hem obtingut proporciona una base suficient i adequada per a la nostra opinió.

Qüestions clau de l'auditoria

Les qüestions clau de l'auditoria són aquelles qüestions que, segons el nostre judici professional, han estat de la major significativitat en la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats del període actual. Aquestes qüestions han estat tractades en el context de la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats en el seu conjunt, i en la formació de la nostra opinió sobre aquests, i no expressem una opinió per separat sobre aquestes qüestions.

Valoració de les Provisions tècniques

L'activitat principal de l'Entitat Dominant és la pràctica d'operacions d'assegurances de no vida, fonamentalment en productes d'assistència sanitària, així com en el ram de decessos. El Grup registra comptablement les obligacions assumides amb els seus mutualistes en l'epígraf provisions tècniques que inclou les provisions per a prestacions per a cobrir el cost estimat dels sinistres ocorreguts fins a la data de tancament de l'exercici, així com en l'epígraf d'altres provisions tècniques que inclou els compromisos adquirits amb els seus mutualistes en matèria de l'assegurança de decessos.

Tal com s'indica a la nota 15 de la memòria consolidada adjunta, les provisions tècniques representant, a 31 de desembre de 2018, un import significatiu (2.320 milers d'euros) en el passiu del Grup.

En aquest sentit, el càlcul de les provisions per a prestacions per a atendre els compromisos amb origen en els sinistres ocorreguts amb anterioritat al tancament de l'exercici, és una estimació significativa efectuada per la Direcció del Grup, influïda pels mètodes de projecció i assumpcions utilitzades, els quals es basen en els comportaments històrics de liquidació de sinistres, així com en les característiques tècniques i actuàries dels productes comercialitzats conforme a la normativa aplicable. Així mateix, el càlcul de la provisió per decessos, es una estimació que requereix la utilització de mètodes i càlculs actuàries, que impliquen la utilització de hipòtesis financeres i biomètriques. Per tot l'indicat anteriorment, la valoració de les provisions tècniques s'ha considerat clau en la nostra auditoria.

Els nostres procediments d'auditoria, realitzats amb la participació dels nostres especialistes actuàries, han inclòs, entre d'altres:

- Revisió del disseny i implementació del control intern establert pel Grup en els processos d'estimació de les provisions tècniques.
- Conciliació de les bases de dades utilitzades pel càlcul de les provisions tècniques amb comptabilitat.
- Procediments analítics substantius sobre l'evolució i estat de la suficiència de la provisió per prestacions.
- Comprensió de la metodologia emprada i de les principals hipòtesis aplicades en el càlcul de les provisions tècniques, així com del compliment de la normativa vigent.
- Verificació dels imports corresponents a costos mitjos i nombre de sinistres utilitzats en el càlcul de la provisió per sinistres ocorreguts i pendents de declarar.
- Per a una mostra de productes seleccionats, recàlcul de la provisió per a assegurances de decessos, considerant les condicions tècniques i econòmiques contingudes en els contractes d'assegurança i les establertes per la normativa vigent.

Tanmateix, hem avaluat l'adequació dels desglossaments d'informació relatius a provisions per a prestacions, facilitats en les notes dels comptes anuals consolidats, requerits pel marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació (veure Notes 5.12 i 15 de la memòria consolidada adjunta).

Valoració de les Inversions financeres

La cartera d'inversions financeres representa, a 31 de desembre de 2018, una part significativa (6.403 milions d'euros) de l'actiu del Grup.

Donada la rellevància de les inversions financeres en l'actiu del Grup, hem considerat com a aspecte rellevant de la nostra auditoria l'avaluació de la correcta valoració d'aquests actius.

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre altres:

- Revisió del disseny i implementació dels controls establerts pel Grup en la determinació del valor raonable de les inversions financeres.
- Revisió de la integritat i conciliació de les dades i registres comptables.
- Valoració dels instruments financers que componen la cartera del Grup mitjançant contrast d'aquests valors amb valors fiable de mercat a la data de valoració.
- Proves analítiques sobre l'evolució de les inversions i dels ingressos financers en l'exercici.
- Avaluació dels test de deteriorament, així com de potencials indicis d'aquest.
- Obtenció de la confirmació de les entitats depositàries i de les entitats financeres sobre els valors en cartera.

Tanmateix, hem avaluat l'adequació dels desglossaments d'informació relatius a inversions financeres relacionats que requereix el marc d'informació financera aplicable (veure Notes 5.7 i 10 de la memòria consolidada adjunta).

Altres qüestions

Els comptes anuals consolidats de la **MÚTUA DE GRANOLLERS, MUTUALITAT DE PREVISIÓ SOCIAL** i societats dependents corresponents a l'exercici finalitzat a 31 de desembre de 2017 van ser auditats per un altre auditor, que va expressar una opinió favorable sobre aquests el 18 de maig de 2018.

Altra informació: Informe de gestió consolidat

L'altra informació comprèn exclusivament l'informe de gestió consolidat de l'exercici 2018, la formulació de la qual és responsabilitat dels membres de la Junta Directiva de l'Entitat dominant i no forma part integrant dels comptes anuals consolidats.

La nostra opinió d'auditoria sobre els comptes anuals consolidats no cobreix l'informe de gestió consolidat. La nostra responsabilitat sobre l'informe de gestió consolidat, de conformitat amb allò que exigeix la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes, consisteix a avaluar i informar sobre la concordança de l'informe de gestió consolidat amb els comptes anuals consolidats, a partir del coneixement del Grup obtingut en la realització de l'auditoria dels esmentats comptes i sense incloure informació diferent de l'obtinguda com a evidència durant la mateixa. Així mateix, la nostra responsabilitat consisteix a avaluar i informar de si el contingut i presentació de l'informe de gestió consolidat són conformes a la normativa que resulta d'aplicació. Si, basant-nos en el treball que hem realitzat, concloem que existeixen incorreccions materials, estem obligats a informar d'això.

Sobre la base del treball realitzat, segons allò descrit en el paràgraf anterior, la informació que conté l'informe de gestió consolidat concorda amb la dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2018 i el seu contingut i presentació són conformes amb la normativa que resulta d'aplicació.

Responsabilitat de la Junta Directiva i de la Comissió de Control en relació amb els comptes anuals consolidats

Els membres de la Junta Directiva de l'Entitat dominant són responsables de formular els comptes anuals consolidats adjunts, de forma que expressin la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats consolidats del Grup, de conformitat amb el marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup a Espanya, i del control intern que considerin necessari per permetre la preparació de comptes anuals consolidats lliures d'incorrecció material, a causa de frau o error.

En la preparació dels comptes anuals consolidats, els membres de la Junta Directiva de l'Entitat dominant són responsables de la valoració de la capacitat del Grup per continuar com a empresa en funcionament, revelant, segons correspongui, les qüestions relacionades amb empresa en funcionament i utilitzant el principi comptable d'empresa en funcionament excepte si els esmentats administradors tenen la intenció de liquidar el Grup o de cessar les seves operacions, o si no existeix cap altra alternativa realista.

La Comissió de Control de l'Entitat dominant és responsable de la supervisió del procés d'elaboració i presentació dels comptes anuals consolidats.

Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats

Els nostres objectius són obtenir una seguretat raonable que els comptes anuals consolidats en el seu conjunt estan lliures d'incorrecció material, a causa de frau o error, i emetre un informe d'auditoria que conté la nostra opinió. Seguretat raonable és un alt grau de seguretat però no garanteix que una auditoria realitzada de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya sempre detecti una incorrecció material quan existeixi. Les incorreccions poden tenir lloc per frau o error i es consideren materials si, individualment o de forma agregada, es pot preveure raonablement que influeixen en les decisions econòmiques que els usuaris prenen basant-se en els comptes anuals consolidats.

Com a part d'una auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya, apliquem el nostre judici professional i mantenim una actitud d'escepticisme professional durant tota l'auditoria. També:

- Identifiquem i valorem els riscos d'incorrecció material en els comptes anuals consolidats, a causa de frau o error, dissenyem i apliquem procediments d'auditoria per respondre a aquests riscos i obtenim evidència d'auditoria suficient i adequada per proporcionar una base per a la nostra opinió. El risc de no detectar una incorrecció material a causa de frau és més elevat que en el cas d'una incorrecció material a causa d'error, ja que el frau pot implicar col·lusió, falsificació, omissions deliberades, manifestacions intencionadament errònies, o l'elusió del control intern.
- Obtenim coneixement del control intern rellevant per a l'auditoria amb la finalitat de dissenyar procediments d'auditoria que siguin adequats en funció de les circumstàncies, i no amb la finalitat d'expressar una opinió sobre l'eficàcia del control intern del Grup.
- Avaluem si les polítiques comptables que s'apliquen són adequades i la raonabilitat de les estimacions comptables i la corresponent informació revelada pels membres de la Junta Directiva de l'Entitat dominant.
- Concloem sobre si és adequada la utilització, per part dels membres de la Junta Directiva de l'Entitat dominant, del principi comptable d'empresa en funcionament i, basant-nos en l'evidència d'auditoria obtinguda, concloem sobre si existeix o no una incertesa material relacionada amb fets o amb condicions que poden generar dubtes significatius sobre la capacitat del Grup per continuar com a empresa en funcionament. Si concloem que existeix una incertesa material, es requereix que cridem l'atenció en el nostre informe d'auditoria sobre la corresponent informació revelada en els comptes anuals consolidats o, si aquestes revelacions no són adequades, que expressem una opinió modificada. Les nostres conclusions es basen en l'evidència d'auditoria obtinguda fins a la data de nostre informe d'auditoria. No obstant això, fets o condicions futurs poden ser la causa que el Grup deixi de ser una empresa en funcionament.
- Avaluem la presentació global, l'estructura i el contingut dels comptes anuals consolidats, inclosa la informació revelada, i si els comptes anuals consolidats representen les transaccions i els fets subjacents de manera que aconseguen expressar la imatge fidel.
- Obtenim evidència suficient i adequada en relació amb la informació financera de les entitats o activitats empresarials dins del Grup per expressar una opinió sobre els comptes anuals consolidats. Som responsables de la direcció, supervisió i realització de l'auditoria del Grup. Som els únics responsables de la nostra opinió d'auditoria.

Ens comuniquem amb la Comissió de Control de l'Entitat dominant en relació amb, entre altres qüestions, l'abast i el moment de realització de l'auditoria planificats i les troballes significatives de l'auditoria, així com qualsevol deficiència significativa del control intern que identifiquem en el transcurs de l'auditoria.

També proporcionem a la Comissió de Control de l'Entitat dominant una declaració de que hem complert els requeriments d'ètica aplicables, inclosos els d'independència, i ens hi hem comunicat per informar sobre aquelles qüestions que raonablement puguin comportar una amenaça per a la nostra independència i, si escau, de les corresponents salvaguardes.

Entre les qüestions que han estat objecte de comunicació a la Comissió de Control de l'Entitat dominant, determinem les que han estat de la major significativitat en l'auditoria dels comptes anuals consolidats del període actual i que són, en conseqüència, les qüestions clau de l'auditoria.

Descrivim aquestes qüestions en el nostre informe d'auditoria llevat que les disposicions legals o reglamentàries prohibeixin revelar públicament la qüestió.

Informe sobre altres requeriments legals i reglamentaris

Informe addicional per a la Comissió de Control de l'Entitat dominant

L'opinió que s'expressa en aquest informe és coherent amb allò que es manifesta en el nostre informe addicional per a la Comissió de Control de l'Entitat dominant de data 15 d'abril de 2019.

Període de contractació

L'Assemblea General Ordinària de l'Entitat dominant que va tenir lloc el 28 de juny de 2018 ens va nomenar auditors del Grup per un període de 3 anys, comptats a partir de l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2018.

**Col·legi
de Censors Jurats
de Comptes
de Catalunya**

MAZARS AUDITORES,
S.L.P.

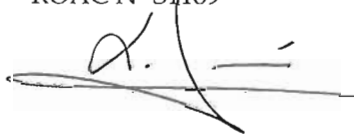
2019 Núm. 20/19/05549

96,00 EUR

IMPORT COL·LEGIAL:
Informe d'auditoria de comptes subjecte
a la normativa d'auditoria de comptes
espanyola i internacional

Barcelona, 15 d'abril de 2019

MAZARS AUDITORES, S.L.P.
ROAC N° S1189

Xoan Jovaní Guiral
ROAC N° 21417

MÚTUA DE GRANOLLERS

Mutualitat de Previsió Social i Societats Dependents

COMPTES ANUALS CONSOLIDATS DE L'EXERCICI 2018

- Balanç consolidat
- Compte de Pèrdues i Guanys consolidat
- Estat de Canvis en el Patrimoni Net consolidat
- Estat de Fluxos d'Efectiu consolidat
- Memòria consolidada
 - Annex I: Informació de les empreses que formen el perímetre de consolidació
 - Annex II: Detall inversions financeres

ÍNDEX

BALANÇOS CONSOLIDATS.....	1
COMPTES DE PÈRDUES I GUANYES CONSOLIDATS.....	3
ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CONSOLIDATS.....	5
ESTATS DE FLUXOS D'EFFECTIU CONSOLIDATS.....	7

MEMÒRIA DEL COMPTES ANUALS CONSOLIDATS DE L'EXERCICI 2018

1 - ACTIVITAT DE L'ENTITAT DOMINANT.....	8
2 - PERÍMETRE DE CONSOLIDACIÓ.....	9
2.1 - Societats dependents.....	9
2.2 - Societats multigrup.....	9
2.3 - Societats associades.....	9
2.4 - Canvis en el perímetre de consolidació.....	9
3 - BASES DE PRESENTACIÓ.....	10
3.1 - Imatge fidel.....	10
3.2 - Principis comptables no obligatoris aplicats.....	10
3.3 - Aspectes crítics de la valoració i estimació de la incertesa.....	10
3.4 - Comparabilitat de la informació.....	12
3.5 - Afectació d'inversions als rams de no vida.....	12
3.6 - Mètodes i procediments de consolidació.....	12
3.7 - Moneda funcional i moneda de presentació.....	12
3.8 - Criteris d'imputació de despeses i ingressos de l'activitat asseguradora.....	13
3.9 - Canvis de criteris comptables, errors i estimacions.....	13
4 - DISTRIBUCIÓ DE RESULTATS.....	13
5 - NORMES DE REGISTRE I VALORACIÓ.....	14
5.1 - Homogeneïtzació de partides.....	14
5.2 - Diferències de primera consolidació.....	14
5.3 - Transaccions entre societats del perímetre de consolidació.....	14
5.4 - Immobilitzat intangible.....	15
5.5 - Immobilitzat material i inversions immobiliàries.....	15
5.6 - Arrendaments.....	18
5.7 - Actius financers.....	18
5.8 - Passius financers.....	21
5.9 - Crèdits per operacions d'assegurança i reassegurança.....	22
5.10 - Impostos sobre beneficis.....	22
5.11 - Ingressos i despeses.....	23
5.12 - Provisions tècniques.....	23
5.13 - Altres provisions i contingències.....	25
5.14 - Elements patrimonials de naturalesa mediambiental.....	26

5.15 - Despeses de personal	26
5.16 - Transaccions entre parts vinculades.....	26
5.17 - Criteris de reclassificació de despeses per destí.....	26
5.18 - Existències	28
5.19 - Periodificacions	28
5.20 - Estat de fluxos d'efectiu.....	28
6 - IMMOBILITZAT MATERIAL.....	29
7 - INVERSIONS IMMOBILIÀRIES	31
8 - IMMOBILITZAT INTANGIBLE	33
9 - ARRENDAMENTS I ALTRES OPERACIONS DE NATURALES A SIMILAR	34
10 - INSTRUMENTS FINANCERS.....	35
11 - PATRIMONI NET.....	44
12 - APORTACIÓ AL RESULTAT PER SOCIETATS	47
13 - SITUACIÓ FISCAL	48
14 - INGRESSOS I DESPESES.....	51
15 - PROVISIONS I CONTINGÈNCIES	53
16 - PROVISIONS NO TÈCNIQUES	54
17 - OPERACIONS AMB PARTS VINCULADES	55
18 - ALTRA INFORMACIÓ	56
19 - MEDIAMBIENT	57
20 - INFORMACIÓ SEGMENTADA	57
21 - INFORMACIÓ TÈCNICA	57
22 - INFORME ANUAL DEL SERVEI D'ATENCIÓ AL MUTUALISTA	64
23 - INFORME ANUAL DEL DEFENSOR DEL MUTUALISTA	71
24 - FETS POSTERiors	73

ANNEXOS:

- Annex I: Informació de les empreses que formen el perímetre de consolidació
- Annex II: Detall inversions financeres

MÚTUA DE GRANOLLERS, MÚTUA DE PREVISIÓ SOCIAL I SOCIETATS DEPENDENTS
BALANÇOS CONSOLIDATS A 31 DE DESEMBRE DE 2018 i 2017
(Expressat en Euros)

A) ACTIU	<i>Notes memòria</i>	2018	2017
A-1) Efectiu i altres actius equivalents	<i>10.I.a)</i>	1.152.307,81	732.316,82
A-4) Actius financers disponibles per a la seva venda	<i>10.I.c)</i>	6.402.882,10	6.760.227,37
I. Instruments de patrimoni		6.402.882,10	6.760.227,37
A-5) Préstecs i partides al cobrament	<i>10.I.d)</i>	728.527,65	799.707,75
V. Crèdits per operacions d'assegurança directa		10.402,41	11.926,42
IX. Altres crèdits		718.125,24	787.781,33
A-9) Immobilitzat material i inversions immobiliàries		15.188.722,77	15.216.146,75
I. Immobilitzat material	<i>6</i>	7.057.238,74	6.981.916,80
II. Inversions immobiliàries	<i>7</i>	8.131.484,03	8.234.229,95
A-10) Immobilitzat intangible	<i>8</i>	65.103,56	48.468,38
III. Altre actiu intangible		65.103,56	48.468,38
A-11) Participacions en entitats del grup i associades	<i>10.I.a)</i>	58.349,80	76.237,59
Participacions en posta per equivalència		58.349,80	76.237,59
A-12) Actius fiscals	<i>13.b)</i>	191.275,99	204.855,95
II. Actius per impost diferit		191.275,99	204.855,95
A-13) Altres actius		154.287,37	156.760,02
III. Periodificacions		35.729,21	37.676,65
IV. Resta d'actius		118.558,16	119.083,37
TOTAL ACTIU		23.941.457,05	23.994.720,63

MÚTUA DE GRANOLLERS, MÚTUA DE PREVISIÓ SOCIAL I SOCIETATS DEPENDENTS
BALANÇOS CONSOLIDATS A 31 DE DESEMBRE DE 2018 I 2017
(Expressat en Euros)

PASSIU I PATRIMONI NET	<i>Notes memòria</i>	2018	2017
A) PASSIU			
A-3) Dèbits i partides a pagar	<i>10.I.a)</i>	5.650.842,25	5.686.008,54
III. Deutes per operacions d'assegurança		3.795,79	20.820,51
IV. Deutes per operacions de reassegurança		9.336,00	11.674,45
VII. Deutes amb entitats de crèdit	<i>10.III.b)</i>	3.316.911,79	3.847.785,83
IX. Altres deutes	<i>10.I.e)</i>	2.320.798,67	1.805.727,75
A-5) Provisions tècniques	<i>15.a)</i>	2.320.008,60	2.321.545,68
IV. Provisions per a prestacions		1.591.619,89	1.598.427,93
VI. Altres provisions tècniques		728.388,71	723.117,75
A-6) Provisions no tècniques		66.533,05	374.376,25
II. Provisió per a pensions i obligacions similars	<i>16</i>	66.533,05	374.376,25
A-7) Passius fiscals	<i>13.b)</i>	187.648,75	209.888,67
I. Passius per impost corrent		90.253,13	67.409,91
II. Passius per impost diferit		97.395,62	142.478,76
A-8) Resta de passius		9.788,22	10.902,17
I. Periodificacions		9.788,22	10.902,17
TOTAL PASSIU		8.234.820,87	8.602.721,31
B) PATRIMONI NET			
B-1) Fons propis		15.415.431,86	14.849.656,27
I. Fons Mutuàl	<i>11.I.a)</i>	30.050,61	30.050,61
III. Reserves	<i>11.I.c i d)</i>	14.811.046,23	14.094.775,89
1. Altres reserves	<i>11.I.c)</i>	15.076.989,29	14.554.672,65
3. Reserves en societats consolidades	<i>11.I.d)</i>	(265.943,06)	(459.896,76)
VIII. Resultat de l'exercici	<i>12</i>	574.335,02	724.829,77
B-2) Ajustaments per canvis de valor	<i>11.III</i>	10.196,26	277.462,84
I. Actius financers disponibles per a la venda		10.196,26	277.462,84
B-4) Socis externs	<i>11.II</i>	281.008,06	264.880,21
TOTAL PATRIMONI NET		15.706.636,18	15.391.999,32
TOTAL PASSIU I PATRIMONI NET		23.941.457,05	23.994.720,63

MÚTUA DE GRANOLLERS, MÚTUA DE PREVISIÓ SOCIAL I SOCIETATS DEPENDENTS
**COMPTES DE PÈRDUES I GUANYS CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ACABATS
AL 31 DE DESEMBRE DE 2018 I 2017**
(Expressat en Euros)

I. COMPTE TÈCNIC DE NO-VIDA	Notes memòria	2018	2017
I.1. Primes de l'exercici, Netes de reassegurança	21.II.a)	11.247.707,01	11.023.613,91
a) Primes meritades		11.280.301,67	11.056.316,95
a1) Assegurança directa	20	11.281.008,48	11.054.892,52
a3) Variació correcció per deteriorament primes pendents	10.I.f)	(706,81)	1.424,43
b) Primes a la reassegurança cedida		(32.594,66)	(32.703,04)
I.2. Ingressos de l'immobilitzat material i de les inversions		355.193,19	323.789,18
a) Ingressos procedents de las inversions immobiliàries	9.a.2)	259.187,22	256.577,45
b) Ingressos d'inversions financeres	10.II.a)	5.637,78	18.283,11
d) Beneficis realització immobilitzat material i inversions		90.368,19	48.928,62
d2) D'inversions financeres	10.II.a)	90.368,19	48.928,62
I.3. Altres ingressos tècnics		41.948,84	26.636,37
I.4. Sinistralitat de l'exercici neta de reassegurança	21.II.a)	(9.532.122,83)	(9.215.968,92)
a) Prestacions pagades de l'assegurança		(9.048.824,78)	(8.800.496,23)
a1) Assegurança directa		(9.048.824,78)	(8.800.496,23)
b) Variació de la provisió per a prestacions	15.a)	75.836,02	125.153,60
b1) Assegurança directa		75.836,02	125.153,60
c) Despeses imputables a prestacions	14.d)	(559.134,07)	(540.626,29)
I.5. Variació altres Provisions Tècniques, Netes Reassegurança	21.II.a)	(5.270,96)	30.097,33
I.7. Despeses d'explotació netes	21.II.a)	(1.108.640,19)	(1.144.592,16)
a) Despeses d'adquisició	14.d)	(562.085,20)	(602.817,50)
b) Despeses d'administració	14.d)	(546.554,99)	(541.774,66)
I.8. Altres despeses tècniques	21.II.a)	(164.789,05)	(173.303,90)
d) Altres	14.d)	(164.789,05)	(173.303,90)
I.9. Despeses de l'immobilitzat material i de les inversions	14.d)	(112.114,42)	(108.871,67)
a) Despeses de gestió de les inversions		(93.283,62)	(90.040,87)
a1) Despeses de les inversions immobiliàries	9.a.2)	(93.283,62)	(90.040,87)
b) Correccions de valor de les inversions		(18.830,80)	(18.830,80)
b1) Amortització de les inversions immobiliàries	9.a.2)	(18.830,80)	(18.830,80)
I.10. RESULTAT DEL COMPTE TÈCNIC DE NO-VIDA		721.911,59	761.400,14

Les Notes descrites en la Memòria adjunta formen part integrant del Compte de Pèrdues i Guanys Consolidat corresponent a l'exercici anual acabat a 31 de desembre de 2018

**MÚTUA DE GRANOLLERS, MÚTUA DE PREVISIÓ SOCIAL I SOCIETATS
DEPENDENTS**
**COMPTES DE PÈRDUES I GUANYES CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ACABATS
AL 31 DE DESEMBRE DE 2018 I 2017**
(Expressat en Euros)

III. COMPTE NO TÈCNIC	Notes memòria	2018	reexpresat 2017
III.1. INGRESSOS DE L'IMMOBILITZAT MATERIAL I DE LES INVERSIONS		467.580,95	554.306,27
a) Ingressos procedents de les inversions immobiliàries		460.372,87	546.973,45
b) Ingressos procedents de les inversions financeres	10.II.a)	(5.595,57)	1.086,72
c) Aplicacions correccions valor immobilitzat i inversions		-	-
c ₂) D'inversions financeres		-	-
e) Ingressos d'entitats incloses en la consolidació		12.803,65	6.246,10
e ₁) Participació en beneficis d'entitats posades en equivalència	10.III.a)	12.803,65	6.246,10
III.2. DESPESES DE L'IMMOBILITZAT MATERIAL I DE LES INVERSIONS		(797.263,20)	(766.381,38)
b) Correccions de valor de immobilitzat material i inversions		(797.263,20)	(766.334,32)
b ₁) Amortització immobilitzat material i inversions immobiliàries		(797.263,20)	(766.334,32)
c) Pèrdues procedents de immobilitzat material i de inversions	10.II.b)	-	(47,06)
c ₁) De l'immobilitzat material i de les inversions immobiliàries	6	-	(47,06)
III.3. ALTRES INGRESSOS	14.a)	3.497.245,36	3.468.687,22
b) Resta d'ingressos		3.497.245,36	3.468.687,22
b ₁) Prestacions serveis assistencials		9.134.466,92	8.964.139,39
b ₂) Prestacions serveis assistencials interns		(5.639.137,56)	(5.508.994,99)
b ₃) Altres		1.916,00	13.542,82
III.4. ALTRES DESPESES	14.b)	3.000.540,01	2.882.208,68
b) Resta de despeses		3.000.540,01	2.882.208,68
b ₁) Resta despeses no tècniques		8.639.677,57	8.391.203,67
b ₂) Eliminació transaccions internes		(5.639.137,56)	(5.508.994,99)
III.5.SUBTOTAL. (RESULTAT DEL COMPTE NO TÈCNIC)		167.023,10	374.403,43
III.6. RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS		888.934,69	1.135.803,57
III.7. IMPOST SOBRE BENEFICIS	13.a)	(246.339,81)	(309.155,99)
III.8. RESULTAT PROCEDENT D'OPERACIONS CONTINUADES		642.594,88	826.647,58
III.10 RESULTAT DE L'EXERCICI		642.594,88	826.647,58
III.11 RESULTAT ATRIBUÏT A SOCIS EXTERNS	11.II	(68.259,86)	(101.817,81)
III.12 RESULTAT DE L'EXERCICI ATRIBUÏT A LA SOCIETAT DOMINANT		574.335,02	724.829,77

MÚTUA DE GRANOLLERS MUTUALITAT DE PREVISIÓ SOCIAL I SOCIETATS DEPENDENTS

ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ACABATS AL 31 DE DESEMBRE DE 2018 I 2017
(Expressat en euros)

A) Estat d'ingressos i despeses reconegudes

	Notes memòria	2018	2017
I) Resultat del compte de pèrdues i guanys		574.335,02	724.829,77
II) Altres ingressos i despeses reconeguts			
II.1 Actius financers disponibles per a la venda			
Guanys i pèrdues per valoració	11.III	(356.355,44)	141.506,73
II.8. Altres ingressos i despeses reconeguts			
Atribució del resultat a socis externs	11.II	68.259,86	101.817,81
II.9 Impost sobre beneficis	13	89.088,86	(35.376,68)
III) Total d'ingressos i despeses reconeguts		375.328,30	932.777,63

MÚTUA DE GRANOLLERS MUTUALITAT DE PREVISIÓ SOCIAL I SOCIETATS DEPENDENTS

ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ACABATS AL 31 DE DESEMBRE DE 2018 I 2017 (Expressat en euros)

B) Estats total de canvis en el patrimoni net

	Notes memòria	Fons Mutual	Reserves Revalorització	Reserves de l'Entitat Dominant	Reserves consolidades	Resultat del exercici	Interessos de sociats externs	Ajustaments de valor	Total
SALDO AJUSTAT, INICI DE L'ANY 2017		30.050,61	1.161.023,49	13.280.125,89	(650.969,94)	304.596,45	163.062,40	171.332,79	14.459.221,69
I. Total ingressos i despeses reconeguts		-	-	-	-	724.829,77	101.817,81	106.130,05	932.777,63
II. Operacions amb sociats o propietaris		-	-	-	-	-	-	-	-
III. Altres variacions del patrimoni net		-	-	-	-	-	-	-	-
3. Altres variacions		-	-	113.523,27	191.073,18	(304.596,45)	-	-	-
Distribució del resultat de l'exercici 2016		-	-	-	-	-	-	-	-
SALDO, FINAL DE L'ANY 2017		30.050,61	1.161.023,49	13.393.649,16	(459.896,76)	724.829,77	264.880,21	277.462,84	15.391.999,32
I. Ajustaments per canvis de criteri i errors 2017		-	-	-	-	-	-	-	-
SALDO AJUSTAT, INICI DE L'ANY 2018		30.050,61	1.161.023,49	13.393.649,16	(459.896,76)	724.829,77	264.880,21	277.462,84	15.391.999,32
I. Total ingressos i despeses reconeguts		-	-	-	-	574.335,02	68.259,86	(267.266,58)	375.328,30
II. Operacions amb sociats o propietaris		-	-	-	-	-	-	-	-
6. Adquisició de participacions de sociats externs		-	-	-	(7.867,99)	-	(52.132,01)	-	(60.000,00)
III. Altres variacions del patrimoni net		-	-	-	-	-	-	-	-
3. Altres variacions		-	-	492.316,64	232.513,13	(724.829,77)	-	-	-
Distribució del resultat de l'exercici 2017	4	-	-	30.000,00	(30.691,94)	-	-	-	(691,94)
Altres		-	-	-	-	-	-	-	-
SALDO, FINAL DE L'ANY 2018		30.050,61	1.161.023,49	13.915.965,80	(265.943,06)	574.335,02	281.008,06	10.196,26	15.706.636,18

MÚTUA DE GRANOLLERS, MÚTUA DE PREVISIÓ SOCIAL A PRIMA FIXA I SOCIETATS DEPENDENTS
ESTATS DE FLUXOS D'EFFECTIU CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ACABATS
Δ 31 DE DESEMBRE DE 2018 I 2017
(Expressat en Euros)

	2018	Reexpressat 2017
A) FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ		
A.1) Activitat asseguradora		
1.- Cobraments per primes assegurança directa i coassegurança	11.315.127,15	11.058.311,77
2.- Pagaments de prestacions assegurança directa i coassegurança	9.029.114,38	9.335.664,76
4.- Pagaments de prestacions reassegurança acceptada	-	32.703,04
7.- Altres cobraments d'explotació	22.353,52	53.530,06
8.- Altres pagaments d'explotació	1.591.473,44	1.860.698,73
9.- Total cobraments d'efectiu de l'activitat asseguradora	11.337.480,67	11.111.841,83
10.- Total pagaments d'efectiu de l'activitat asseguradora	10.620.587,82	11.229.066,53
A.2) Altres activitats d'explotació		
3.- Cobraments d'altres activitats	3.479.045,96	2.153.559,18
4.- Pagaments d'altres activitats	3.162.636,21	1.371.807,06
5.- Total cobraments d'efectiu d'altres activitats d'explotació	3.479.045,96	2.153.559,18
6.- Total pagaments d'efectiu d'altres activitats d'explotació	3.162.636,21	1.371.807,06
7.- Cobraments i pagaments per impostos sobre beneficis	(170.900,50)	(205.978,91)
A.3) Total fluxos d'efectiu nets d'activitats d'explotació	862.402,10	458.548,51
B) FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ		
B.1) Cobraments d'activitats d'inversió		
2.- Inversions immobiliàries	719.560,09	256.577,45
4.- Instruments financers	1.383.238,59	2.210.769,24
6.- Interessos cobrats	5.637,78	18.283,11
9.- Altres cobraments relacionats amb activitats d'inversió	-	464.175,09
10.- Total cobraments d'efectiu de les activitats d'inversió	2.108.436,46	2.949.804,89
B.2) Pagaments d'activitats d'inversió		
1.- Immobilitzat material	599.106,66	421.067,82
2.- Inversions immobiliàries	20.535,47	94.683,86
3.- Actius intangibles	35.836,51	14.796,17
4.- Instruments financers	1.294.295,60	2.022.333,92
7.- Altres pagaments relacionats amb activitats d'inversió	10.199,29	280.240,65
8.- Total pagaments d'efectiu de les activitats d'inversió	1.959.973,53	2.833.122,42
B.3) Total fluxos d'efectiu d'activitats d'inversió	148.462,93	116.682,47
C) FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANCIACIÓ		
C.1) Cobraments d'activitats de financiació		
2.- Interessos cobrats	-	-
5.- Altres cobraments relacionats amb activitats de financiació	-	276.787,37
6.- Total cobraments d'efectiu de les activitats de financiació	-	276.787,37
C.2) Pagaments d'activitats de financiació		
6.- Adquisició de valors propis	60.000,00	-
7.- Altres pagaments relacionats amb activitats de finançament	530.874,04	663.972,29
8.- Total pagaments d'efectiu de les activitats de finançament	590.874,04	663.972,29
C.3) Total fluxos d'efectiu nets d'activitats de financiació	(590.874,04)	(387.184,92)
Total augment / disminucions d'efectiu i equivalents	419.990,99	188.046,06
Efectiu i equivalents a l'inici del període	732.316,82	544.270,76
Efectiu i equivalents al final del període	1.152.307,81	732.316,82
Components de l'efectiu i equivalents al final del període		
1.- Caixa i bancs	1.152.307,81	732.316,82
Total Efectiu i equivalents al final del període	1.152.307,81	732.316,82

MEMÒRIA CONSOLIDADA DE L'EXERCICI 2018

La present memòria consolidada es formula amb l'objecte de completar, ampliar i comentar la informació inclosa en el balanç consolidat, el compte de pèrdues i guanys consolidat, l'estat de canvis en el patrimoni net consolidat i l'estat de fluxos d'efectiu consolidat.

1 - ACTIVITAT DE L'ENTITAT DOMINANT

MÚTUA DE GRANOLLERS, MÚTUA DE PREVISIÓ SOCIAL, en endavant l'Entitat Dominant, és la capçalera del GRUP MÚTUA DE GRANOLLERS (en endavant "el Grup"). L'Entitat Dominant va succeir la persona jurídica de Germandat amb el nom de NOSTRA SENYORA DEL CARME, establerta a Granollers, el 17 d'octubre de 1866. Es regeix per les disposicions relatives a Mutualitats de Previsió Social i pels seus propis Estatuts. Figura inscrita al Registre de Mutualitats de Previsió Social Voluntària de Catalunya amb el núm. 11 i al Registre Mercantil de Barcelona, foli 20, volum 23.332, full B-51.205.

Durant l'exercici 2017, i d'acord amb la nova normativa de Solvència, l'Assemblea General de Mutualistes de l'Entitat Dominant va aprovar la modificació dels estatuts per eliminar de la denominació social la menció de "A PRIMA FIXA". Aquest acord, es va elevar a públic mitjançant escriptura del notari Javier Franch Valverde, amb data 27 de setembre de 2017.

El seu domicili social es troba a Granollers, Plaça Pau Casals s/n. L'exercici econòmic coincideix amb l'any natural. Per donar compliment al seu objecte social, l'Entitat Dominant s'organitza en dues activitats ben diferenciades:

a) Activitat asseguradora

Dóna cobertura als socis mutualistes i a les persones assegurades contra circumstàncies o fets de caràcter fortuït i previsible tals com mort, accident, invalidesa, malaltia, intervenció quirúrgica, hospitalització, etc. El resultat de les seves operacions, a excepció dels extraordinaris i la despesa per impost, figura al compte de pèrdues i guanys tècnic.

Opera als rams de Malaltia i de Decessos, d'acord amb la classificació dels Rams d'Assegurances establerts a la Llei 20/2015, de 14 de Juliol, d'Ordenació, Supervisió i Solvència de les Entitats Asseguradores i Reasseguradores ("LOSSEAR").

Per a l'exercici de les seves operacions, s'estructura de la següent manera:

- Serveis Centrals: concentra les tasques tècniques, administratives i de direcció general.
- Xarxa Territorial Comercial i de Sinistres: el seu àmbit d'actuació és el Vallès Oriental, concretament a Granollers, Sant Celoni i Caldes de Montbui, a Arbúcies i Barcelona.

b) Activitat assistencial

Les activitats accessòries que du a terme l'Entitat Dominant corresponen a l'explotació de l'activitat d'assistència sanitària: Presta tota mena de serveis relacionats amb l'assistència sanitària a particulars, podent concertar els seus propis serveis amb persones o entitats privades o públiques. La totalitat d'aquestes operacions es mostren al compte de pèrdues i guanys no tècnic.

L'Entitat Dominant pot operar en tot el territori català amb autorització de la Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor, figurant inscrita en el seu registre especial amb la clau 0011.

L'Entitat Dominant està subjecta a la normativa i regulacions de les entitats asseguradores operants a Espanya, constituïda principalment, per la Llei 10/2015, de 14 de juliol de 2015, pel qual s'aprova la nova Llei d'Ordenació, Supervisió i Solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores, i pel R.D. 1060/2015, de 20 de novembre de 2015, pel qual s'aprova el nou Reglament que desenvolupa l'esmentada Llei i d'altres disposicions vigents. Tanmateix, l'Entitat Dominant està subjecta a la Llei 10/2003, de 30 de Juny sobre Mutualitats de Previsió Social de la Generalitat de Catalunya.

L'Entitat Dominant manté una separació econòmica i financera entre l'activitat asseguradora i l'activitat assistencial, disposant dels registres necessaris per portar la comptabilitat separada d'ambdues àrees.

2 - PERÍMETRE DE CONSOLIDACIÓ

La relació de les societats que formen part del perímetre de consolidació, totes elles sense cotització oficial en borsa, incloses a consolidació a 31 de desembre de 2018 i 2017, així com la informació més rellevant relacionada amb les mateixes, es detallen a l'Annex I.

L'exercici econòmic de totes les societats incloses en el perímetre de consolidació es tanca el 31 de desembre, i s'han utilitzat els compte anuals de l'exercici 2018 per la consolidació.

No s'ha exclòs cap societat del grup en el perímetre de consolidació.

2.1 - Societats dependents

Són totes aquelles participades en què es posseeix la majoria dels drets de vot, i que juntament amb l'Entitat Dominant constitueixen una unitat de decisió. Són objecte de consolidació aplicant el mètode d'integració global (veure detall a l'Annex I).

2.2 - Societats multigrup

Són aquelles en què el Grup comparteix amb tercers a parts iguals, la gestió de les seves activitats. S'integren en el perímetre de consolidació aplicant el mètode d'integració proporcional (durant l'exercici 2018 i 2017, el Grup no té societats multigrup).

2.3 - Societats associades

Són aquelles participacions en les que el Grup exerceix una influència notable en la seva gestió, i no són dependents o multigrup. S'integren en el perímetre de consolidació aplicat el mètode de posada en equivalència (veure detall a l'Annex I).

2.4 - Canvis en el perímetre de consolidació

Durant l'exercici 2018 i 2017 no s'ha produït canvis en el perímetre de consolidació del Grup, excepte per l'increment en la participació indirecta de la Entitat Dominant en la societat dependent Cemav Dental, S.L., que ha passat de un 64,64% al 2017 a un 82,18% al 2018. (veure nota 11)

3 - BASES DE PRESENTACIÓ

Els comptes anuals consolidats dels exercicis 2018 i 2017 s'han preparat d'acord amb el Pla de Comptabilitat d'Entitats Asseguradores, aprovat pel Reial Decret 1317/2008 de 24 de Juliol i modificat posteriorment pel Reial Decret 1736/2010, de 23 de desembre, així com per les normes per a la formulació de comptes anuals consolidades aprovades pel Reial Decret 1159/2010 de 17 de setembre, i la resta de legislació mercantil vigent.

3.1 - Imatge fidel

En compliment amb la legislació vigent, la Junta Directiva de l'Entitat Dominant ha formulat aquests comptes anuals consolidats amb l'objecte de mostrar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats, així com de l'estat de fluxos de tresoreria del Grup.

Els comptes anuals consolidats dels exercicis 2018 han estat preparats a partir dels registres comptables de les societats que formen part del perímetre de consolidació, havent-se aplicat les disposicions legals vigents en matèria comptable i es sotmetran a l'aprovació de l'Assemblea General Ordinària de Mutualistes de l'Entitat Dominant, estimant que seran aprovats sense modificacions.

Tanmateix, els comptes anuals consolidats de l'exercici 2017 van ser aprovats per l'Assemblea General Ordinària de Mutualistes celebrada el 28 de juny del 2018.

3.2 - Principis comptables no obligatoris aplicats

En la preparació dels comptes anuals consolidats, s'han seguit els criteris descrits en la Nota 5 sobre Normes de Registre i Valoració, aplicant-se tots els principis comptables obligatoris que poguessin tenir efecte significatiu sobre elles mateixes.

3.3 - Aspectes crítics de la valoració i estimació de la incertesa

En la preparació dels comptes anuals consolidats del Grup pels exercicis 2018 i 2017, la Junta Directiva de l'Entitat Dominant ha utilitzat judicis i estimacions que afecten a l'aplicació de les polítiques comptables, als saldos d'actius, passius, ingressos i despeses i al desglossament d'actius i passiu contingents a la data d'emissió dels present comptes anuals consolidats.

Les estimacions estan basades en l'experiència històrica i en altres factors diversos que són entesos com raonables d'acord amb les circumstàncies actuals, els seus resultats constitueixen la base per establir el valor comptable dels actius i passius que no són fàcilment determinables mitjançant altres fons. Les estimacions són revisades de forma continuada. Tot i així, la incertesa inherent a les estimacions podrien conduir a resultats que requereixin ajust dels valors comptables dels actius i passius afectats en el futur.

Les estimacions principals relatives als fets futurs a la data de formulació dels comptes anuals consolidats que tenen un risc de requerir correccions significatives en actius i passius, són els següents:

a) Arrendaments

L'Entitat Dominant i les societats dependents mantenen contractes d'arrendament pel desenvolupament de les seves activitats amb un conjunt de propietaris d'immobles.

La classificació d'aquests arrendaments amb operatius o financers requereix que el Grup determini, basada en l'avaluació dels termes i condicions d'aquests contractes, que retenen tots els riscos i beneficis de la propietat dels béns, i en conseqüència amb aquesta avaluació els contractes seran classificats amb arrendaments operatius o com arrendaments financers.

b) Fiscalitat

Segons estableix la legislació vigent, els impostos no es poden considerar definitivament liquidats fins que les declaracions presentades hagin estat inspeccionades per les autoritats fiscals, o hagin transcorregut el termini de prescripció de quatre anys. En opinió de la Junta Directiva de l'Entitat Dominant no existeixen contingències que puguin resultar en passius addicionals de consideració pel Grup en cas d'inspecció.

c) Pensions

El cost dels plans de pensions de prestació definida es determinen mitjançant valoracions actuàries. Les valoracions actuàries requereixen la utilització d'hipòtesis sobre els tipus de descompte, la rendibilitat dels actius, els increments dels salaris, les taules de mortalitat i els augmentes en les pensions de la Seguretat Social.

Aquestes estimacions estan subjectes a incerteses significatives degut al llarg termini de liquidació d'aquests plans. El passiu corresponent a aquests plans de pensions a 31 de desembre de 2018 i 2017 és de 66 i 374 milers d'euros, respectivament (vegeu Nota 16.a).

d) Deteriorament d'actius no financers

El Grup sotmet anualment a la prova de deteriorament de valor a aquets actius quan existeixen indicadors del seu deteriorament. Aquestes proves estan basades en hipòtesis sobre els tipus de descompte, variacions anuals del valor del sòl i de la construcció, etc. Aquestes estimacions estan subjectes a incerteses significatives degut a la seva naturalesa.

e) Vida útil

Les amortitzacions de l'immobilitzat intangible, material e immobiliari, es fan tenint en compte les estimacions de vides útils d'aquests béns.

f) Actiu per impost diferit

El reconeixement dels actius per impostos diferits es fa sobre la base de les estimacions futures realitzades per l'Entitat Dominant i les societats dependents relatives a la probabilitat de que disposi de beneficis fiscals futurs.

g) Provisions

L'Entitat Dominant i les societats dependents reconeixen provisions sobre riscos, d'acord amb la política comptable indicada en les Notes 5.14 i 5.15 d'aquesta memòria.

El Grup ha realitzat judicis i estimacions en relació amb la probabilitat d'ocurrència de dits riscos, així com la quantia dels mateixos, i ha registrat una provisió quan el risc ha estat considerat com probable, estimant el cost que originaria dita obligació.

h) Càlcul dels valors raonables, dels valors en ús i dels valors actuals

El càlcul de valors raonables, valors en ús i valors actuals implica el càlcul de fluxos d'efectiu futurs i l'assumpció d'hipòtesis relatives als valors futurs dels fluxos així com de les taxes de descompte aplicats als mateixos. Les estimacions i les assumpcions relacionades estan basades en l'experiència històrica i en altres factors diversos que són entesos com raonables d'acord amb les circumstàncies.

3.4 - Comparabilitat de la informació

Els comptes anuals consolidats dels exercicis 2018 i 2017 s'han formulat mitjançant l'aplicació de criteris uniformes de valoració, agrupació i classificació, de manera que la informació que es presenta es homògena i comparable.

Per facilitar la comparabilitat de la informació, i tal i com preveu la normativa comptable vigent, l'Entitat Dominant ha procedit a re-expressar el Compte No Tècnic i l'Estat de Fluxos d'Efectiu comparatius de l'exercici 2017 anterior, amb les modificacions detallades en l'apartat 3.9 següent.

3.5 - Afectació d'inversions als rams de no vida

Els títols de la cartera d'inversions han estat assignats als negocis de no vida atenent al termini de les obligacions contractades.

3.6 - Mètodes i procediments de consolidació

La consolidació dels comptes anuals consolidats del Grup es realitza amb els següents mètodes:

- Mètode d'Integració Global per a la totalitat de les societats dependents.
- Procediment de Posada en Equivalència per a les societats associades.

Durant els exercicis 2018 i 2017 no s'ha consolidat cap entitat pel mètode d'Integració Proporcional (per a societats multigrup).

3.7 - Moneda funcional i moneda de presentació

Les xifres que figuren als documents que integren els comptes anuals consolidats estan expressades en euros, moneda funcional de les operacions del Grup. Totes les entitats del perímetre de consolidació tenen com moneda funcional el euro.

3.8 - Criteris d'imputació de despeses i ingressos de l'activitat asseguradora

Els ingressos i despeses imputats al compte Tècnic de No Vida són els directament derivats de les operacions d'assegurança (activitat asseguradora) de l'Entitat Dominant.

Els assignats al compte No Tècnic són els ingressos i despeses corresponents a l'activitat assistencial de l'Entitat Dominant, així com extraordinaris i altres no relacionats amb les operacions d'assegurances i la resta d'ingressos de les societats dependents.

a) Assignació directa de despeses i ingressos tècnics

Despeses i ingressos d'imputació directa són aquells que conceptualment estan vinculats de forma directa amb l'estructura de rams resultant del desglossament comptable existent.

b) Assignació indirecta de despesa tècnica

Despeses d'imputació indirecta són aquelles despeses reclassificades conforme a la normativa vigent, s'han de classificar en despeses d'adquisició, d'administració, de prestacions, d'inversions i altres despeses. L'Entitat Dominant les imputa segons un criteri proporcional en base a la seva activitat (veure Nota 14.d).

3.9 - Canvis de criteris comptables, errors i estimacions

Durant l'exercici 2018, s'han registrat els següents canvis:

Durant l'exercici 2018 s'ha procedit a reclassificar determinades transaccions internes que s'estaven incloent en l'exercici 2017 dins els epígrafs de "Resta d'ingressos" i "Resta de Despeses" del Compte No Tècnic, en revisió estricta de la aplicació del Pla de Comptabilitat de les Entitats Asseguradores al correspondre a transaccions internes entre les dues activitats del Grup. Aquesta reclassificació no té cap impacte en el resultat i/o patrimoni de l'entitat. A l'efecte de comparació de la informació, s'ha registrat la mateixa reclassificació en el Compte No Tècnic i a l'Estat de Fluxos d'Efectiu de l'Entitat corresponent a l'exercici 2017. Aquesta reclassificació ha suposat una disminució dels epígrafs "Resta d'ingressos" i "Resta de Despeses" del Compte No Tècnic i dels epígrafs "Cobraments d'altres activitats" i "Pagaments d'altres activitats" de l'Estat de Fluxos d'Efectiu per import de 5.509 milers d'euros, respectivament.

4 - DISTRIBUCIÓ DE RESULTATS

La Junta Directiva de l'Entitat Dominant sotmetrà a l'aprovació de l'Assemblea General Ordinària de Mutualistes la següent proposta d'aplicació del resultat de l'exercici de l'Entitat Dominant:

	2018	2017
<u>Base de repartiment</u>		
Pèrdues i guanys (benefici)	<u>440.278,38</u>	<u>606.298,39</u>
<u>Distribució</u>		
Reserves voluntàries	<u>440.278,38</u>	<u>606.298,39</u>
	<u>440.278,38</u>	<u>606.298,39</u>

5 - NORMES DE REGISTRE I VALORACIÓ

Els criteris de registre i valoració, així com els principis i pràctiques de comptabilitat més importants aplicats en la preparació dels comptes anuals consolidats, són els següents:

5.1 - Homogeneïtzació de partides

Les partides incloses en els comptes anuals individuals que formen part del grup consolidable, es presenten, en general, amb criteris homogenis en quan a temporalitat, valoració, operacions internes, i estructura, en tots els seus aspectes significatius.

En qualsevol cas, i només a efectes de la consolidació, s'apliquen els criteris de l'Entitat Dominant, en el cas de produir-se discrepàncies entre aquestes i els seguits per alguna de les societats del grup consolidable.

5.2 - Diferències de primera consolidació

D'acord amb l'article 22 del Reial Decret 1815/1991, i per a totes les participacions que ostenta l'Entitat Dominant en les societats dependents que varen ser adquirides abans de la data de primera consolidació de l'1 de gener de 2016, l'eliminació inversió-fons propis va ésser enregistrada en tots els casos amb abonament o càrrec al compte de Reserves en societats consolidades.

La diferència negativa de consolidació es valora segons el mètode d'adquisició detallat al apartat 2.5 de la norma de registre i valoració 18ª Combinació de negocis del Pla de Comptabilitat d'entitats asseguradores.

Representa la diferència a la data d'adquisició, de la contraprestació transferida per obtenir el control de la societat adquirida (cost d'adquisició), i el valor dels actius adquirits i passius assumits, que corresponen a la part proporcional del patrimoni net representativa de la participació en el capital de la societat adquirida (valor tècnic comptable més plusvàlues i minusvàlues existents a la data de valoració).

La diferència negativa de consolidació es registra al compte de pèrdues i guanys consolidat com un ingrés.

5.3 - Transaccions entre societats del perímetre de consolidació

Les transaccions que afecten al compte de pèrdues i guanys de les societats incloses en el perímetre de consolidació, així com els crèdits i debits recíprocs per operacions internes, han estat objecte d'eliminació.

Són excepció a aquest procediment d'eliminació, les transaccions entre l'activitat asseguradora de l'Entitat Dominant i la resta de societats dependents, degut a que distorsionarien la imatge fidel dels comptes de pèrdues i guanys tècnics.

En el cas de realitzar-se compravendes d'immobilitzats o existències entre societats del perímetre de consolidació, i seguint la normativa de consolidació, es procedeix a l'eliminació del marge obtingut en les esmentades operacions.

5.4 - Immobilitzat intangible

Els actius intangibles es troben valorats pel seu preu d'adquisició, minorats per l'amortització acumulada i per les possibles pèrdues per deteriorament de valor. L'actiu intangible es reconeix com a tal si només es probable que generi beneficis futurs al Grup i que el seu cost pugui ser valorat de forma fiable.

En cada cas s'analitza i determina si la vida útil econòmica d'un actiu intangible és definida o indefinida. Els que tenen una vida útil definida són amortitzats sistemàticament al llarg de les seves vides útils estimades i la seva recuperabilitat s'analitza quan es produeixen esdeveniments o canvis que indiquin que el valor net comptable pugui no ser recuperable. El mètodes i períodes d'amortització aplicats són revisats al tancament de l'exercici, i si procedeix, ajustats de forma prospectiva. No hi ha registrats actius intangibles amb vida útil estimada indefinida.

Les aplicacions informàtiques es presenten valorades per l'import satisfet per la propietat o l'ús dels programes informàtics. La seva amortització es realitza en funció de la seva vida útil en un termini màxim de quatre anys.

5.5 - Immobilitzat material i inversions immobiliàries

a) Immobilitzat material

Els béns compresos en l'immobilitzat material, així com les noves adquisicions es troben valorats pel seu preu d'adquisició, minorats per l'amortització acumulada i per les possibles pèrdues per deteriorament del seu valor.

S'inclouen en el preu d'adquisició les despeses financeres de finançament específica o genèrica meritedes abans de la posada en condicions de funcionament d'aquells actius que necessiten més d'un any per estar en condicions d'ús. Així mateix, formen part del valor de l'immobilitzat material, l'estimació inicial del valor actual de les obligacions assumides derivades del seu desmantellament o retirada i despeses de rehabilitació i similars, quan aquestes obligacions donin lloc al registre de provisions de conformitat amb l'indicat en la norma de valoració de provisions en aquesta memòria.

Les reparacions que no representin una ampliació de la vida útil i les despeses de manteniment són carregades al compte de pèrdues i guanys en l'exercici en que es produeixin. Les despeses d'ampliació o millora que donin lloc a un augment de la capacitat productiva o d'un allargament de la vida útil dels béns, són incorporats a l'actiu com a més valor del mateix.

La despesa per depreciació s'enregistra en el compte de pèrdues i guanys consolidat. Els elements són amortitzats des del moment en el que estan disponibles per a la posada en funcionament.

L'amortització dels elements de l'immobilitzat material es realitza sobre valors de despesa seguin el mètode lineal mitjançant l'aplicació dels següents coeficients:

	<u>Percentatges</u>
Immobles	2%
Altres instal·lacions mèdico-assistencial	10%
Mobiliari i utilatge	10 a 25%
Utilatge, aparells i instrumental mèdico-assistencial	12,5 a 40%
Elements de transport	10%
Equips informàtics	25%

En cada tancament, l'Entitat Dominant revisa i ajusta, en el seu cas, els valors residuals, vides útils i mètode d'amortització dels actius materials, i si procedeix, s'ajusten de forma prospectiva. En el cas de les bestretes i immobilitzat material en curs es valoren per l'import lliurat, i no s'amortitzen fins que es troben en condicions de funcionament o ús.

b) Inversions immobiliàries

Les inversions immobiliàries estan composades per terrenys i construccions que es troben arrendats a tercers. En el cas de locals compartits en el que es destina una part a ús propi i un altra a lloguer a tercers, el Grup calcula el percentatge que correspon a cada epígraf (immobilitzat material o inversió immobiliària) en funció dels metres quadrats que es destinen a cada ús.

Les normes de valoració dels immobles de l'immobilitzat material són aplicables a les inversions immobiliàries. L'amortització es calcula de forma lineal mitjançant l'aplicació d'un percentatge anual en funció de la seva vida útil estimada, sent el coeficient aplicat del 2%.

Es realitzen traspassos entre els béns de l'immobilitzat material i els d'inversions immobiliàries només quan hi ha un canvi d'ús.

c) Deteriorament d'actius no corrents no financers

El valor comptable dels actius no financers del Grup es revisa a la data del balanç a fi de determinar si hi ha indicis de l'existència de deteriorament.

En cas d'existència d'aquests indicis i, en qualsevol cas, per a qualsevol intangible amb vida útil il·limitada, si ho requereix, s'estima el valor recuperable d'aquests actius.

L'import recuperable és el major del preu net de venda o el seu valor d'ús. A fi de determinar el valor d'ús, els fluxos futurs de tresoreria es descompten al seu valor present utilitzant tipus de descompte abans d'impostos que reflecteixen les estimacions actuals del mercat de valoració temporal del diner i dels riscos específics associats amb l'actiu. Per aquells actius que no generin fluxos de tresoreria altament independents, l'import recuperable es determina per les unitats generadores d'efectiu a les que pertanyen els actius valorats.

Les pèrdues per deteriorament es reconeixen per tots aquells actius o, en el seu cas, per les unitats generadores d'efectiu que els incorporen, quan el seu valor comptable excedeix l'import recuperable corresponent. Les pèrdues per deteriorament es comptabilitzen dins del compte de pèrdues i guanys, i es reverteixen, si hi ha canvis en les estimacions utilitzades per determinar l'import recuperable.

La reversió d'una pèrdua per deteriorament es comptabilitza en el compte de pèrdues i guanys consolidat, amb el límit de que el valor comptable de l'actiu després de la reversió no pot excedir l'import, net d'amortitzacions, que figuraria en els llibres si no s'hagués reconegut prèviament la mencionada pèrdua per deteriorament.

Per a la totalitat dels immobles de l'Entitat Dominant, durant l'exercici 2017 es va procedir a encarregar taxacions a una societat de taxació independent homologada, d'acord amb l'Ordre ECO/805/2003, de 27 de març, sobre normes de valoració de bens immobles i determinats drets per a certes finalitats financeres, i la normativa que l'actualitza.

Per l'immoble de la societat dependents CEMAV, s'ha calculat el valor recuperable com el valor en ús. El valor en ús s'ha calculat mitjançant el càlcul del valor actual dels fluxos d'efectiu futurs, a través de la seva utilització normal del negoci.

Els principals mètodes i hipòtesis utilitzades per les taxacions i altres valoracions del valor recuperable, en funció de les característiques dels immobles, van ser les següents:

- Mètode cost de reposició

S'ha aplicat aquest mètode per a l'Edifici Granollers de l'Entitat Dominant situat al C/ Pau Casals, N° s/n, considerat edifici singular, que no existeix mercat. Com a mètode per valorar el sòl s'ha considerat el valor residual estàtic, i per la construcció s'ha considerat per activitat terciària.

Les hipòtesis més significatives utilitzades en la taxació, han estat les següents:

Cost de construcció per activitat terciària 1.075 €/m²

	<u>Percentatges</u>
Depreciació per antiguitat	34,6%
Valor reposició per €/m ²	1.309,80

- Mètode de valor de mercat: comparació (locals ús propi) i actualització (locals llogats), aplicat amb les següents hipòtesis:

Immoble del C/ Dos de Maig N°1 de l'Entitat Dominant:

Comparació:

Valor habitatge €/m ²	926,62 - 1.391,76
Demèrit aplicat	Entre el - 7% i + 40%
Valor de mercat €/m ²	996,13

Immoble del C/de les Camèlies N° 19-21, Local 6 de l'Entitat Dominant

Comparació:

Valor habitatge €/m ²	2.097,60 - 3.409,41
Demèrit aplicat	Entre el -19% i + 31%
Valor de mercat €/m ²	2.595,71

- Mètode de valor d'ús: per l'immoble propietat del CEMAV, aplicat amb les següents hipòtesis:

Anys de descompte de fluxos: 20 anys

Tipus d'interès de descompte: 1%

Com a conclusió de les esmentades valoracions, a 31 de desembre de 2018 no es considera necessari realitzar correccions valoratives per deteriorament dels immobles.

Durant l'exercici 2017 tampoc es van identificar indicis de deteriorament dels immobles, i per tant, no es van registrar correccions valoratives.

5.6 - Arrendaments

a) Arrendaments financers

Es qualifiquen com arrendament financer tots aquells contractes d'arrendament en els que de les seves condicions econòmiques es dedueix que es transfereixen tots els riscos i beneficis inherents a la propietat de l'actiu. En cas contrari es qualifiquen com a arrendaments operatius.

Es presumeix que es transfereixen substancialment tots els riscos i beneficis inherents a la propietat quan no existeixen dubtes raonables de que s'exercirà la corresponent opció de compra. Durant els exercicis 2018 i 2017, tots els contractes d'arrendament del Grup, han estat considerats com arrendaments operatius.

b) Arrendaments operatius

Els arrendaments operatius suposen un acord mitjançant el qual el Grup acorda amb l'arrendatari el dret d'ús d'un actiu durant un període de temps determinat, a canvi d'una sèrie de quotes mensuals.

Les despeses meritades dels acords d'arrendament operatiu es consideren despesa de l'exercici en el qual es merita i s'imputa en el compte de pèrdues i guanys.

L'Entitat Dominant i les societats dependents disposen de contractes d'arrendament operatiu per lloguer d'immobles, així com drets d'ús d'equipaments divers i de maquinària. Aquests contractes es qualifiquen d'arrendaments operatius atenent a que la seva durada és inferior a la vida útil estimada d'aquests béns.

5.7 - Actius financers

a) Classificació i valoració

Els actius financers, a efectes de la seva valoració, es classifiquen en alguna de les següents categories:

a.1) Préstecs i partides a cobrar

a.2) Inversions en el patrimoni d'empreses del grup, multigrup i associades

a.3) Actius financers disponibles per la venda

La valoració inicial dels actius financers es realitza pel seu valor raonable. El valor raonable és, excepte evidència del contrari, el de la transacció, que equival al valor raonable de la contraprestació lliurada més les despeses de transacció que li siguin directament atribuïbles.

Adicionalment, els actius disponibles per la venda, formaran part inicial de l'import dels drets preferents de subscripció i similars que en el seu cas hagin estat adquirits.

a.1) Préstecs i partides a cobrar

S'inclouen en aquesta categoria les fiances i dipòsits, i els crèdits per operacions comercials, no comercials i de finançament.

No s'inclouen en aquesta categoria aquells actius financers per als quals el Grup no pugui recuperar substancialment tota la inversió inicial, per circumstàncies diferents al deteriorament creditici.

Després del reconeixement inicial pel seu valor raonable els actius financers inclosos en aquesta categoria es valoren pel seu cost amortitzat. Els interessos meritats es comptabilitzen en el compte de pèrdues i guanys, aplicant el mètode del tipus d'interès efectiu.

No obstant, per aquells crèdits per operacions comercials amb venciment no superior a un any i que no tinguin un tipus d'interès contractual, així com les bestretes i crèdits al personal, els dividendes a cobrar i els desemborsaments exigits sobre instruments de patrimoni, l'import del qual s'espera rebre a curt termini, es valoren pel seu valor nominal, tant en la valoració com en la valoració posterior, quan l'efecte de no actuar els fluxos d'efectiu no és significatiu. Les correccions valoratives per deteriorament, i la seva reversió, es realitzen al tancament de l'exercici reconeixent una despesa o ingrés, respectivament, en el compte de pèrdues i guanys.

a.2) Inversions en el patrimoni d'empreses del grup, multigrup i associades

S'inclouen en aquesta categoria les inversions en capital en empreses del grup, multigrup i associades, que no s'inclouen en el perímetre de consolidació, i les societats associades incloses en el perímetre de consolidació pel procediment de posada en equivalència.

Després del reconeixement inicial es valoren pel seu cost, menys, en el seu cas, l'import acumulat de les correccions valoratives per deteriorament.

a.3) Actius financers disponibles per la venda

En aquesta categoria s'inclouen els valors representatius de deute i instruments de patrimoni d'altres empreses que no s'hagin classificat en les categories anteriors.

Després del reconeixement inicial es valoren pel seu valor raonable, sense deduir les despeses de transacció en que es poguessin incórrer en la seva alienació. Els canvis que es produeixin en el valor raonable s'enregistren directament en el patrimoni net, fins que l'actiu financer causi baixa del balanç o es deteriori, moment en el que l'import així reconegut s'imputa al compte de pèrdues i guanys.

No obstant això, les correccions valoratives per deteriorament del valor i les diferències de canvi produïdes per la variació del tipus de canvi sobre el cost amortitzat en moneda estrangera, s'enregistren en el compte de pèrdues i guanys. També s'enregistra en el compte de pèrdues i guanys l'import d'interessos, calculats segons el mètode del tipus d'interès efectiu, i dels dividendes meritats.

Les inversions en instruments de patrimoni que tinguin un valor raonable que no es pugui determinar amb fiabilitat es valoraran pel seu cost, menys, en el seu cas, l'import acumulat de les correccions valoratives per deteriorament de valor. Quan s'hagi d'assignar valor a aquests actius per baixa del balanç o algun altre motiu, s'aplica el mètode del valor mig ponderat per grups homogenis. En el cas de venda de drets preferents de subscripció i similars o segregació dels mateixos per exercitar-los, l'import dels drets disminueix el valor comptable dels respectius actius. Aquest import correspon al valor raonable o a la despesa dels drets, de forma consistent amb la valoració dels actius financers associats.

Al tancament s'efectuen les correccions valoratives necessàries, aquest import es reconeix en el compte de pèrdues i guanys. La reversió de la correcció valorativa s'abona en el compte de pèrdues i guanys.

b) Deteriorament d'actius financers

El Grup avalua al tancament de l'exercici si els actius financers han d'estar deteriorats.

b.1) Actius financers comptabilitzats al cost amortitzat (préstecs i partides a cobrar).

S'efectuen les correccions valoratives necessàries, sempre que existeixi evidència objectiva de que el valor d'un actiu financer o, grup d'actius financers, comptabilitzats al cost amortitzat, s'han deteriorat com a resultat d'un o més esdeveniments que hagin succeït després del seu reconeixement inicial i que ocasionin una reducció o retràs en els fluxos d'efectiu estimats futurs.

La pèrdua per deteriorament del valor d'aquests actius financers és la diferència entre el seu valor en els llibres i el valor actual dels fluxos d'efectiu futurs que s'estima que s'han de generar, descomptats al tipus d'interès efectiu calculat en el moment del seu reconeixement inicial. Pels actius financers a tipus d'interès variable, s'utilitza el tipus d'interès efectiu que correspongui a la data de tancament dels comptes anuals d'acord amb les condicions contractuals. En el càlcul de les pèrdues per deteriorament d'un grup d'actius financers s'utilitzen models basats en fórmules o mètodes estadístics. Pel cas de la categoria d'inversions mantingudes fins el venciment com substitutiu del valor actual dels fluxos d'efectiu futurs es pot utilitzar el valor de mercat de l'instrument, sempre que aquest sigui suficientment fiable com per considerar-lo representatiu del valor que pugui recuperar el Grup.

Les correccions valoratives per deteriorament, així com la seva reversió quan l'import d'aquesta pèrdua disminueixi per causes relacionades amb un esdeveniment posterior, es reconeixen com una despesa o un ingrés, respectivament, en el compte de pèrdues i guany. La reversió del deteriorament té com a límit el valor en llibres del crèdit que estaria reconegut a la data de reversió si no s'hagués enregistrat el seu deteriorament.

b.2) Inversions en el patrimoni d'empreses del grup, multigrup i associades

Les inversions en el patrimoni d'empreses del grup, multigrup i associades després del seu reconeixement inicial es valoren al cost deduït, en el seu cas, de l'import acumulat de les correccions valoratives per deteriorament.

L'import de la correcció valorativa és la diferència entre el valor en llibres i l'import recuperable, entenent aquest com el major import entre el seu valor raonable menys les despeses de venda i el valor actual de fluxos d'efectiu futurs derivats de la inversió. Per a les inversions que no s'ha pogut realitzar de forma fiable una projecció dels fluxos d'efectiu futurs, l'import recuperable de les inversions en l'estimació del deteriorament d'aquesta classe d'actius s'ha pres en consideració el patrimoni net de l'entitat participada corregit per les plusvàlues tàcites existents a la data de valoració.

Per a la totalitat de les participacions en empreses del grup i associades, s'ha considerat l'import recuperable per l'estimació del deteriorament, el valor teòric comptable de la societat participada corregit per les plusvàlues existents en el moment de la valoració.

Les correccions valoratives per deteriorament i, en el seu cas, la seva reversió, s'enregistren com una despesa o un ingrés, respectivament, en el compte de pèrdues i guany. La reversió del deteriorament té com límit el valor en llibres de la inversió que estaria reconeguda a data de reversió si no s'hagués enregistrat el deteriorament del valor.

b.3) Actius financers disponibles per la venda

En el cas d'instruments de deute, el deteriorament seria identificat per una reducció o retard en els fluxos d'efectiu estimats futurs, que puguin venir motivats per la insolvència del deutor.

La correcció valorativa per deteriorament de valor serà la diferència entre la seva despesa o despesa amortitzada menys el valor raonable al tancament de l'exercici.

c) Interessos i dividendes rebuts d'actius financers

Els interessos i dividendes d'actius financers meritats amb posterioritat al moment de l'adquisició es reconeixen com ingressos en el compte de pèrdues i guanys. Els interessos s'han de reconèixer utilitzat el mètode de tipus d'interès efectiu i els dividendes quan es declari el dret a percebre'ls.

A aquests efectes, en la valoració inicial dels actius financers s'enregistren de forma independent, atenent al seu venciment, l'import dels interessos explícits meritats i no vençuts en aquest moment així com l'import dels dividendes acordats per l'ens competent en el moment de l'adquisició. Així s'entén per "interessos explícits" aquells que s'obtenen d'aplicar el tipus d'interès contractual de l'instrument financer.

Quan els dividendes distribuïts procedeixen inequívocament de resultats generats amb anterioritat a la data de posició per què s'hagin distribuït imports superiors als beneficis generats per la participada des de l'adquisició, no es reconeixen com ingressos, i minoren el valor comptable de la inversió.

d) Baixa d'actius financers

El Grup dona de baixa un actiu financer, o part del mateix, quan expiren o es cedeixen els drets contractuals sobre els fluxos d'efectiu de l'actiu financer, sent necessari que es transfereixi de manera substancial els riscos i beneficis inherents al mateix.

5.8 - Passius financers

a) Classificació i valoració

El Grup ha classificat tots els passius financers en la categoria de Dèbits i partides a pagar. Després del reconeixement inicial pel seu valor raonable (preu de la transacció incloses les despeses de transacció que siguin directament atribuïbles) els passius financers inclosos en aquesta categoria es valoren pel seu cost amortitzat. Els interessos meritats es comptabilitzen en el compte de pèrdues i guanys, aplicant el mètode del tipus d'interès efectiu.

Tot i això, els dèbits per operacions comercials amb venciment no superior a un any i que no tinguin un tipus d'interès contractual, així com els desemborsaments exigits per tercers sobre participacions, l'import del qual s'espera pagar a curt termini, tant en la valoració inicial com en la valoració posterior, es valoren pel seu valor nominal, quan l'efecte de no actualitzar els fluxos d'efectiu no sigui significatiu.

b) Baixa de passius financers

El Grup procedeix a donar de baixa un passiu financer quan s'hagi extingit l'obligació inherent als mateixos.

La diferència entre el valor en llibres del passiu financer o de la part del mateix que s'hagi donat de baixa i la contraprestació pagada incloses les despeses de transacció atribuïbles es reconeix en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici en el que tingui lloc.

5.9 - Crèdits per operacions d'assegurança i reassegurança

Els crèdits per operacions d'assegurança i reassegurança que l'Entitat Dominant presenta, es valoren per l'import nominal pendent de cobrament enregistant-se, en el seu cas, les oportunes correccions valoratives per als crèdits de cobrament dubtós.

El càlcul de la correcció per deteriorament de les primes pendents de cobrament es realitza amb la informació disponible sobre la situació dels rebuts pendents de cobrament a la data del mateix.

5.10 - Impostos sobre beneficis

L'Entitat Dominant i les societats dependents tributen per aquest impost d'acord amb la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'Impost sobre Societats, a un tipus de gravamen del 25%.

La despesa per impost sobre beneficis de l'exercici es calcula com la suma de l'impost corrent, que resulta de l'aplicació del corresponent tipus de gravamen sobre la base imposable de l'exercici després d'aplicar les bonificacions i deduccions existents, i de la variació dels actius i passius per impostos diferits comptabilitzats. Es reconeix en el compte de pèrdues i guanys excepte en aquells casos en els que aquest impost està directament relacionat amb partides reflectides en el patrimoni net, en aquest cas l'impost es reconeix, així mateix, en aquest epígraf.

Els actius i passius per impostos corrents són els imports estimats a pagar o cobrar de l'Administració Pública, conforme als tipus impositius en vigor a la data del balanç, incloent qualsevol altre ajustament corresponent a exercicis anteriors.

L'impost sobre beneficis diferit es comptabilitza seguint el mètode de registre dels passius, per totes les diferències temporàries entre la base fiscal dels actius i passius i els seus valors en llibres en els comptes anuals.

A data de tancament de cada exercici el Grup procedeix a avaluar els actius per impost diferit reconegut i aquells que no s'han reconegut anteriorment. En base a aquesta avaluació el Grup procedeix a donar de baixa un actiu reconegut anteriorment si ja no resulta probable la seva recuperació, o procedeix a registrar qualsevol actiu per impost diferit no reconegut anteriorment sempre que resulti probable que es disposi de guanys fiscals que permeti la seva aplicació.

Els actius i passius per impost diferit es valoren als tipus de gravamen esperats en el moment de la seva reversió, segons la normativa vigent aprovada. I d'acord amb la forma en que racionalment es preveu recuperar o pagar l'actiu o passiu per impost diferit. Els ajustaments dels valors dels actius i passius per impost diferit s'imputen al compte de pèrdues i guanys, excepte en la mida en que els actius o passius per impost diferit afectats hagin estat carregats directament a patrimoni net. Els actius i passius per impost diferit estan valorats sense tenir en compte l'efecte del descompte financer.

5.11 - Ingressos i despeses

Ambdós conceptes han estat comptabilitzats en funció dels imports efectivament meritats, entenent que per aquests als generats en funció del corrent real de béns i serveis, amb independència del moment en que es produeixi la corrent monetària o financera derivada d'ells.

a) Activitat asseguradora

Els ingressos per primes d'assegurança i despeses derivades de l'emissió de pòlisses de l'activitat asseguradora de l'Entitat Dominant, principalment comissions, es comptabilitzen en el moment en que la pòlissa comença a ser efectiva. A final de cada exercici econòmic es calcula la part de les primes emeses i no consumides en l'exercici periodificant-se a través de les provisions tècniques per primes no consumides.

Les comissions i despeses d'adquisició de naturalesa recurrent que s'hagin d'imputar a l'exercici o exercicis següents d'acord amb període de cobertura de la pòlissa s'activen, amb els límits establerts en la nota tècnica, en l'apartat de Periodificacions dins l'epígraf d'Altres Actius del balanç de situació, imputant-se a resultats d'acord amb el període de cobertura de les pòlisses que estan associades.

No existeixen comissions anticipades o altres despeses d'adquisició de caràcter no recurrent.

b) Activitat assistencial i altres

Els ingressos i despeses derivats de les activitat assistencial de l'Entitat Dominant i de les altres activitats de les societats dependents, es registren atenent al principi de meritament i al de correlació entre ingressos i despeses, independentment del moment en que es produeix la corrent monetària derivada del cobrament o pagament dels mateixos.

Cal tenir en compte que l'Entitat Dominant manté una separació econòmica, financera i comptable de les dues activitats. En aquest sentit, l'entitat té identificats els ingressos corresponents a prestacions de serveis sanitaris interns que l'activitat assistencial realitza a l'activitat asseguradora (veure nota 14.a), amb contrapartida a despeses per prestacions de l'activitat asseguradora. Aquestes transaccions internes juntament amb les prestacions que realitzen les societats dependents a l'activitat asseguradora de l'Entitat Dominant s'eliminen del Compte No Tècnic (veure Nota 14).

La valoració d'aquestes prestacions de serveis interns de l'Entitat Dominant està calculada en funció del cost real de les mateixes, ajustant-se al màxim als preus de mercat. L'Entitat Dominant manté processos per revaluar periòdicament aquests preus i ajustar-los al màxim a la realitat econòmica.

5.12 - Provisions tècniques

La valoració de les provisions tècniques s'efectua conforme al que es disposa en el Reial Decret 1060/2015, d'Ordenació, Supervisió i Solvència de les Entitats Asseguradores i Reasseguradores (d'ara en endavant, "Reglament" o "ROSSEAR") i la resta de disposicions de desenvolupament així com la resta de normativa que els resulta l'aplicació.

L'Entitat Dominant contracta a un expert independent perquè, tal i com detalla la normativa, realitzi el càlcul de totes les provisions tècniques de l'activitat asseguradora. A continuació es detallen les principals hipòtesis i mètodes utilitzats de les provisions:

a) Provisions per primes no consumides

Es constitueix sobre les pòlisses de no vida amb període de cobertura igual o inferior a l'any. La seva determinació es realitza pòlissa a pòlissa, sobre la base de les primes de tarifa meritades en l'exercici, deduït en el seu cas el recàrrec de seguretat, en funció dels dies per transcórrer des de la data de tancament de l'exercici actual fins al venciment del contracte al que es refereix la prima.

Totes les pòlisses tenen venciment a 31 de desembre, i per tant, a fi d'exercici no existeix saldo en les provisions per primes no consumides.

b) Provisió per prestacions

Es constitueix en tres tipologies diferents de provisions: prestacions pendents de liquidació i pagament, prestacions pendents de declaració i prestacions de despeses internes de liquidació de sinistres.

Les prestacions pendents de liquidació i pagament representen la valoració estimada de les obligacions pendents com a conseqüència dels sinistres ocorreguts amb anterioritat la data de tancament de l'exercici. Més concretament, es componen de prestacions de caràcter intern, les quals fan referència a obligacions futures pendents de realitzar i liquidar per a la clínica, mentre que les de caràcter extern es corresponen a obligacions pendents de pagament al tancament de l'exercici, conseqüència dels sinistres pendents de liquidació o pagament que hagin estat declarats fins al final de l'exercici. De conformitat amb el Reial Decret 2486/1998 pel que s'aprova el Reglament d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades, modificat pel Reial Decret 239/2007, de 16 de febrer, aquestes provisió es calcula sobre la base de l'anàlisi individualitzada de cada expedient, en funció de la millor informació disponible a tancament de l'exercici, i d'estudis sobre les despeses associades a les prestacions, número i naturalesa dels sinistres pendents i velocitats mitjanes de liquidació, paràmetres fonamentals que han intervingut en el seu càlcul. S'inclouen les despeses de caràcter extern inherents a la liquidació del sinistre, els interessos de demora i les penalitzacions establertes legalment, si s'escau.

En relació al càlcul de la provisió per prestacions dels sinistres ocorreguts i no declarats, s'ha efectuat segons l'experiència de l'Entitat Dominant en aquest tipus de sinistres, i les disposicions legals vigents en relació amb la valoració de danys corporals, incrementant-la fins un import tal que cobreixi com a mínim el cost dels sinistres declarats en l'últim exercici i que la seva ocurrencia correspongui a exercicis anteriors. L'estimació d'aquesta provisió es realitza prenent en consideració els costos mitjos i els sinistres pendents de declaració dels últims anys.

D'acord el Reial Decret 239/2007, de 16 de febrer, del qual se'n fa menció anteriorment, la provisió de despeses internes de liquidació de sinistres es determina en funció de la relació entre les despeses internes imputables a prestacions i l'import de les prestacions pagades a tancament de l'exercici, corregit per a la variació de la provisió per prestacions pendents de liquidació o pagament i la provisió per prestacions de sinistres ocorreguts i no declarats. El percentatge resultant es multiplica pel 50% de l'import de la provisió per prestacions pendents de liquidació més la totalitat de la provisió de sinistres pendents de declaració.

c) Altres provisions

Es calculen com a valor actuarial de les obligacions futures de l'Entitat Dominant i les de l'assegurat. Es determina pòlissa a pòlissa en base a les notes tècniques elaborades per cada modalitat.

A 31 de desembre de 2018 i 2017 aquesta provisió correspon íntegrament al ram de decessos, i es determina aplicant taules de mortalitat de general aplicació en el sector i utilitzant tipus d'interès d'acord amb la legislació vigent (veure hipòtesis utilitzades a la Nota 15.a.2).

d) Reassegurança cedida

El seu saldo es determina aplicant el negoci cedit als mateixos criteris indicats pel negoci directe i segons els contractes de reassegurança subscrits. Els contractes majoritàriament són no proporcionals i es determinen segons les prioritats de cada any.

5.13 - Altres provisions i contingències

Les provisions són reconegudes quan es té una obligació present, ja sigui legal o implícita, com resultat d'un succés passat i s'estima probable una sortida de recursos que incorporin beneficis econòmics futurs.

Es valoren a la data del tancament de l'exercici pel valor actual de la millor estimació possible de l'import necessari per cancel·lar o transferir a un tercer l'obligació.

Les provisions es registren a la data de tancament de l'exercici, registrant-se els ajustaments que sorgeixen amb motiu de l'actualització de la provisió com despesa financera segons es meritin.

La compensació a rebre d'un tercer en el moment de liquidar l'obligació, sempre que no existeixin dubtes de percepció, no suposa una minoració del deute reconeixent-se el dret de cobrament en l'actiu l'import del qual no excedirà de l'obligació registrada.

a) Provisions per pensions

L'Entitat Dominant té contrets compromisos amb els seus empleats per prestacions post-empre. Aquests compromisos estan classificats per col·lectiu i poden ser d'aportació definida o de prestació definida.

Els compromisos post-ocupació es consideren com a "compromisos d'aportació definida" quan es realitzen contribucions de caràcter predeterminat a una entitat separada, sense tindre l'obligació legal ni efectiva de realitzar contribucions addicionals si l'entitat separada no pogués atendre les retribucions als empleats relacionades amb els serveis prestats. Els compromisos que no compleixin aquestes característiques es consideren com a "compromisos de prestació definida".

Derivat de l'aprovació de l'últim Conveni del sector d'Assegurances a juny de 2017, pel qual s'ha procedit a la substitució de l'incentiu econòmic de jubilació de l'anterior conveni, durant l'exercici 2018 els empleats de l'Entitat Dominant han pogut optar per la seva adhesió al nou sistema d'aportació definida o la seva permanència en l'anterior sistema de prestació definida.

Pels empleats en plantilla a 31 de desembre de 2016 que hagin optat per incorporar-se a l'assegurança d'aportació definida, l'Entitat Dominant haurà d'efectuar una aportació extraordinària inicial al 2019, l'import de la qual coincidirà amb la provisió de cada treballador, a 31 de desembre de 2017, de l'antic compromís de prestació definida de l'incentiu econòmic per jubilació. A partir de 2018 l'aportació anual serà del 1,9% del salari base.

Així mateix, per als empleats contractats a partir d'1 de gener de 2017, una vegada hagin transcorreguts dos anys ininterromputs des de la seva incorporació en l'empresa, a efectuar una aportació anual al pla d'aportació definida equivalent a un 1,9% del seu salari base.

En el cas dels compromisos d'aportació definida, Les contribucions realitzades en cada exercici a aquest tipus de plans es registren en l'epígraf "Despeses de personal" del compte de pèrdues i guanys consolidat.

Pels compromisos de prestació definida del personal donat d'alta amb anterioritat a 16 de novembre de 1999 que no ha optat per l'adhesió al nou sistema d'aportació definida, on s'estableix que l'Entitat Dominant abonarà una retribució d'un màxim de deu mensualitats, a percebre en el moment de la jubilació, el Grup manté una provisió comptabilitzada dins l'epígraf de Provisions per pensions i obligacions similars, per un import a 31 de desembre de 2018 i 2017 de 66 i 374 milers d'euros, respectivament (Nota 16).

Els paràmetres tècnics aplicats pel càlcul de l'estudi actuarial calculat per un expert independent, han estat els següents:

- Sistema financer: capitalització actuarial individual.
- Tipus d'interès tècnic: 0,98% anual.
- Taules de mortalitat i supervivència: PERM/F-2000.
- Ratis de permanència: els publicats en l'Ordre EHA/3433/2006 de 2 de novembre de 2006.

El total de la despesa dels compromisos per pensions (veure Nota 16) en l'exercici 2018 és de 46.985,28 euros (23.147,53 euros en el 2017), corresponents a 43.394,30 euros dels compromisos externalitats (9.312,86 euros en el 2017) i 3.590,98 euros dels compromisos provisionats internament (13.834,67 euros en el 2017).

5.14 - Elements patrimonials de naturalesa mediambiental

El Grup no manté cap partida de naturalesa mediambiental que pugui ser significativa i inclosa sota cap menció específica en els presents comptes anuals consolidats.

5.15 - Despeses de personal

Les despeses de personal es comptabilitzen, amb caràcter general, seguint el principi de meritament en funció dels serveis prestats pels treballadors.

5.16 - Transaccions entre parts vinculades

Les transaccions realitzades amb parts vinculades són relacionades amb el tràfic normal del Grup, es realitzen en condicions de mercat i són enregistrades segons les normes de valoració anteriorment detallades.

5.17 - Criteris de reclassificació de despeses per destí

L'Entitat Dominant comptabilitza en un primer moment les seves despeses per naturalesa, realitzant amb la periodicitat que estableix la normativa vigent classificació en funció del destí donat als mateixos. Per realitzar la reclassificació s'apliquen els següents criteris:

- no es re classifiquen aquelles despeses amb la naturalesa coincident amb el destí.
- la resta de despeses es distribueixen entre despeses imputables a prestacions, despeses d'adquisició, d'administració, d'inversions i altres despeses tècniques, en funció del temps dedicat pel personal de l'Entitat Dominant a cadascuna de les mencionades activitats.

Les variables més representatives utilitzades per la reclassificació han estat les següents:

a) Temps

S'ha practicat un estudi de les distribucions percentuals del temps utilitzat per els treballadors de l'Entitat Dominant per cadascun de les possibles destinacions previstes en el Pla Comptable i d'acord amb uns perfils de cada lloc prèviament traçats. Aquestes distribucions han estat ponderades pel cost econòmic real de les persones mencionades.

b) Superfície

S'ha procedit a realitzar una anàlisi de les superfícies dedicades en cada centre de treball a cada destí, d'acord amb les activitats de les persones que actuen en ells.

c) Altres

S'han repartit en funció d'un anàlisi de les despeses per naturalesa susceptibles de repartiment, en funció de les diverses activitats que componen els diferents processos de negoci que donen lloc als mateixos.

Les destinacions previstes en el pla comptable i el seu contingut són els següents:

a) Despeses imputables a les prestacions

Inclouen fonamentalment les despeses de personal dedicat a la gestió de sinistres i les amortitzacions de l'immobilitzat afectat en aquesta activitat i les despeses incorregudes per serveis necessaris per la seva tramitació.

b) Despeses d'adquisició

Inclouen fonamentalment les comissions, les despeses de personal dedicat a la producció i les amortitzacions de l'immobilitzat afectat a aquesta activitat, les despeses d'estudi, tramitació de sol·licituds i formalització de pòlisses, així com les despeses de publicitat, propaganda i de l'organització comercial vinculats directament a l'adquisició de contractes d'assegurança.

c) Despeses d'administració

Inclouen fonamentalment les despeses de servei per assumptes contenciosos vinculats a les primes, les despeses de gestió de cartera i cobrament de primes, de tramitació d'extorns, de la reassegurança cedida i acceptada comprenent en particular, les despeses del personal dedicat a dites funcions i les amortitzacions de l'immobilitzat afectat al mateix.

d) Despeses imputables a les inversions

Inclouen les despeses de gestió de les inversions, tant internes com externes, comprenent en aquest últim cas els honoraris, comissions i corretatges meritats, les despeses del personal dedicat a dites funcions i les dotacions a les amortitzacions.

e) Altres despeses tècniques

Són aquelles que, formant part del compte tècnic, no poden ser imputats en l'aplicació del criteri establert a un de les destinacions anteriorment mencionats.

5.18 - Existències

Les existències es classifiquen dintre de l'epígraf d'Altres actius (IV. Resta d'actius).

Es valoren pel seu cost d'adquisició. El cost d'adquisició inclou l'import facturat pel venedor després de deduir qualsevol descompte, més les despeses addicionals que es produeixen fins que els béns es trobin ubicats al magatzem.

El cost de les existències s'assigna a les diferents unitats que configuren l'inventari mitjançant l'aplicació del preu mitjà.

El valor de cost de les existències és objecte de correcció valorativa en aquells casos en el que el seu cost excedeixi el seu valor net realitzable. A aquests efectes s'entén per valor net realitzable el seu preu de reposició.

5.19 - Periodificacions

Correspon fonamentalment als interessos meritats i pendents de liquidar dels títols de renda fixa de l'Entitat Dominant i a despeses anticipades de diferents contractes de manteniment.

5.20 - Estat de fluxos d'efectiu

L'estat de fluxos d'efectiu informa sobre l'origen i la utilització dels actius monetaris representatius d'efectiu i altres actius líquids equivalents, classificant els moviments per activitats d'explotació, inversió i finançament, i indicant la variació neta de la mencionada magnitud de l'exercici.

En aquest sentit, el Grup ha procedit a confeccionar l'estat de fluxos d'efectiu en base a l'estructura determinada pel Pla de Comptabilitat d'Entitats Asseguradores, aprovat pel Reial Decret 1317/2008, de 24 de juliol i modificat posteriorment pel Reial Decret 1736/2010, de 23 de desembre, el qual es basa en el mètode directe, és a dir, en base a la classificació de les corrents monetàries (cobraments i pagaments) esdevingudes durant l'exercici segons la seva naturalesa:

- Els fluxos d'efectiu procedents de les activitats d'explotació són aquells generats en l'activitat que constitueix la principal font d'ingressos del Grup, es a dir, tant de l'activitat asseguradora com de la resta d'activitats del Grup.

El Grup ha decidit classificar en l'epígraf d'altres activitats d'explotació, la totalitat dels fluxos d'efectiu generats en les totes activitats diferents a la d'assegurances, determinats prèviament en base a l'estructura de l'estat de fluxos d'efectiu fixat pel Pla General de Comptabilitat aprovat pel Reial Decret 1514/2007 de 16 de novembre, es a dir, seguint el mètode indirecte.

- Els fluxos d'efectiu per activitats d'inversió són aquells procedents de l'adquisició, alienació o disposició per altres mitjans, d'actius i altres inversions no incloses en l'efectiu i altres actius líquids equivalents, tals com immobilitzats intangibles, materials, inversions immobiliàries o inversions financeres, així com els cobraments procedents de la seva alienació o de la seva amortització al venciment.
- Els fluxos d'efectiu per activitats de finançament comprenen aquells generats per activitats que produeixen canvis en el tamany i composició del patrimoni net i dels passius que no formen part de les activitats d'explotació. Figuren també com a fluxos d'efectiu per activitats de finançament per operacions amb els mutualistes.

6 - IMMOBILITZAT MATERIAL

Moviments de l'exercici

Els moviments enregistrats en aquest epígraf durant els exercicis 2018 i 2017 són els següents:

Exercici 2018:

Cost	Saldo 31.12.17	Altes	Baixes	Traspassos	Saldo a 31.12.18
Terrenys i Construccions	10.057.038,14	66.367,50	-	265.127,16	10.388.532,80
Inst. Tècniques, Maquinària i Utilitatge	4.596.959,75	205.482,22	-	34.225,89	4.836.667,86
Altres Instal·lacions	851.208,21	802,23	-	88.919,45	940.929,89
Mobiliari	1.122.089,42	6.316,70	-	(1.633,80)	1.126.772,32
Equips Informàtics	1.086.761,19	75.686,94	-	8.177,79	1.170.625,92
Elements de Transport	34.850,97	-	-	-	34.850,97
Immobilitzat en Curs i Avançaments	2.923,00	398.368,80	-	(394.816,49)	6.475,31
	17.751.830,68	753.024,39	-	-	18.504.855,07
Amortització acumulada					
Amortització Ac. Const.	(4.229.414,05)	(221.483,66)	-	(12.277,98)	(4.463.175,69)
Amortització Ac. Inst. Tec., Maq i Util.	(3.917.459,68)	(339.860,26)	-	-	(4.257.320,28)
Amortització Ac. Altres Instal·lacions	(628.676,55)	(20.289,39)	-	12.277,98	(636.687,96)
Amortització Ac. Mobiliari	(963.543,51)	(42.084,71)	-	-	(1.005.628,22)
Amortització Ac. Equips Informàtics	(995.969,12)	(53.984,43)	-	-	(1.049.953,55)
Amortització Ac. Elements de Transport	(34.850,97)	-	-	-	(34.850,97)
	(10.769.913,88)	(677.702,45)	-	-	(11.447.616,67)
Deteriorament					
	-	-	-	-	-
	6.981.916,80	75.321,60	-	-	7.057.238,74

Exercici 2017:

Cost	Saldo 31.12.16	Altes	Baixes	Traspassos	Saldo a 31.12.17
Terrenys i Construccions	10.028.591,49	28.981,58	(534,93)	-	10.057.038,14
Inst. Tècniques, Maquinària i Utilitatge	4.488.672,70	108.287,05	-	-	4.596.959,75
Altres Instal·lacions	652.342,56	25.376,86	-	173.488,79	851.208,21
Mobiliari	1.071.968,22	50.121,20	-	-	1.122.089,42
Equips Informàtics	1.058.823,99	27.937,20	-	-	1.086.761,19
Elements de Transport	34.850,97	-	-	-	34.850,97
Immobilitzat en Curs i Avançaments	-	176.411,79	-	(173.488,79)	2.923,00
	17.335.249,93	417.115,68	(534,93)	-	17.751.830,68
Amortització acumulada					
Amortització Ac. Const.	(4.043.019,25)	(191.099,72)	-	4.704,92	(4.229.414,05)
Amortització Ac. Inst. Tec., Maq i Util.	(3.592.162,32)	(319.262,36)	-	(6.035,00)	(3.917.459,68)
Amortització Ac. Altres Instal·lacions	(590.266,87)	(38.409,68)	-	-	(628.676,55)
Amortització Ac. Mobiliari	(924.546,57)	(45.031,94)	-	6.035,00	(963.543,51)
Amortització Ac. Equips Informàtics	(948.617,99)	(47.351,13)	-	-	(995.969,12)
Amortització Ac. Elements de Transport	(34.850,97)	-	-	-	(34.850,97)
	(10.133.463,97)	(641.154,83)	-	4.704,92	(10.769.913,88)
Deteriorament					
	-	-	-	-	-
	7.201.785,96	(224.039,15)	(534,93)	4.704,92	6.981.916,80

Altes

Les inversions de l'exercici 2018 i 2017 corresponen bàsicament a millores en les dependències de l'Entitat Dominant així com les obres realitzades a Urgències i per les noves inversions realitzades a quiròfan.

Elements totalment amortitzats

El cost de l'immobilitzat material totalment amortitzat a 31 de desembre de 2018 i 2017 ascendeix a 5.547 i 5.583 milers d'euros, respectivament.

Composició dels immobles

A 31 de desembre de 2018 i 2017, la segregació del cost dels immobles entre terrenys i construccions que s'inclouen en l'immobilitzat material correspon és com segueix:

	2018	2017
Terrenys	1.034.364,14	1.034.364,14
Construccions	9.354.168,66	9.022.674,00
	10.388.532,80	10.057.038,14

Revalorització Reial Decret Llei 7/1996

Els valors de béns de l'immobilitzat material i inversions immobiliàries es troben actualitzats d'acord amb diverses disposicions legals entre altres el Reial Decret Llei 7/1996 de 7 de juny. Els comptes afectats per aquesta actualització son íntegrament de l'Entitat Dominant, amb el següent detall:

	2.018			2.017	
	Revalorització	Amortització acumulada	Valor Net	Amortització acumulada	Valor Net
Edificis i construccions	943.889,84	(623.684,09)	320.205,75	(594.227,81)	349.662,03
Instal·lacions fixes	217.133,65	(204.574,35)	12.559,30	(202.414,83)	14.718,82
	1.161.023,49	(828.258,44)	332.765,05	(796.642,64)	364.380,85

L'efecte net de la revalorització sobre la dotació anual dels exercicis 2018 i 2017 ha estat de 31.615,80 euros pels dos exercicis, dels quals 29.456,28 euros són de l'immobilitzat material i 2.159,52 euros de les inversions immobiliàries.

Altres actius en garantia de deutes

L'edifici CEMAV situat al carrer Vinyamata 7 de Granollers, de l'entitat dependent CENTRE DE MEDICINA AVANÇADA DEL VALLÉS, SLU, amb un valor net comptable de 10.946 milers d'euros a 31 de desembre de 2018 (11.176 milers d'euros a 2017), i comptabilitzat una part com a immobilitzat material i un altra com a inversió immobiliària, constitueix garantia de dos préstecs hipotecaris de l'esmentada societat dependent, amb un deute pendent a 31 de desembre de 2018 i 2017 d'un import total de 3.317 i 3.792 milers d'euros, respectivament (veure Nota 10.III.b).

Informació addicional

A 31 de desembre de 2018 i 2017;

- ✓ La Direcció considera que el valor comptable dels elements d'immobilitzat material no supera el valor raonable i/o recuperable dels mateixos.
- ✓ És política del Grup el contractar totes les pòlisses d'assegurances que s'estimin necessàries per donar cobertura als possibles riscos que poguessin afectar als elements de l'immobilitzat material
- ✓ No existeixen elements del immobilitzat material adquirits a entitats vinculades.
- ✓ No existeixen elements de l'immobilitzat material situats fora del territori espanyol i no s'han meritat despeses financeres susceptibles de capitalització com a major valor de l'immobilitzat material.
- ✓ No existeixen elements de l'immobilitzat per els quals existeixin compromisos fermes de compra venda.

7 - INVERSIONS IMMOBILIÀRIES

Moviments de l'exercici

Els moviments enregistrats dels exercicis 2018 i 2017 pels comptes que integren l'epígraf de Inversions immobiliàries es detallen tot seguit:

Exercici 2018:

Cost	Saldo a		Traspassos	Saldo a	
	31/12/2017	Altes		31/12/2018	
Terrenys	2.143.699,64	-	-	2.143.699,64	
Construccions	7.111.296,27	20.535,47	-	7.131.831,74	
Instal·lacions Tècniques	236.109,87	-	-	236.109,87	
	9.491.105,78	20.535,47	-	9.511.641,25	
Amortització acumulada					
Amortització Ac. Const.	(1.138.433,82)	(99.670,19)	-	(1.238.104,01)	
Amortització Ac. Instal·lacions Tècniques	(118.442,01)	(23.611,20)	-	(142.053,21)	
	(1.256.875,83)	(123.281,39)	-	(1.380.157,22)	
Deteriorament	-				
	8.234.229,95	(102.745,92)		8.131.484,03	

Exercici 2017:

Cost	Saldo a 31/12/2016	Altes	Traspassos	Saldo a 31/12/2017
Terrenys	2.143.699,64	-	-	2.143.699,64
Construccions	7.102.166,21	9.130,06	-	7.111.296,27
Instal·lacions Tècniques	236.109,87	-	-	236.109,87
	9.481.975,72	9.130,06	-	9.491.105,78
Amortització acumulada				
Amortització Ac. Const.	(1.040.251,16)	(93.477,74)	(4.704,92)	(1.138.433,82)
Amortització Ac. Instal·lacions Tècniques	(94.830,81)	(23.611,20)	-	(118.442,01)
	(1.135.081,97)	(117.088,94)	(4.704,92)	(1.256.875,83)
Deteriorament	-	-	-	-
	8.346.893,75	(107.958,88)	(4.704,92)	8.234.229,95

Les inversions immobiliàries que manté el Grup corresponen a terrenys i construccions destinats a l'obtenció de rendes. La totalitat de les inversions immobiliàries corresponen a la part arrendada a tercers de l'Edifici Granollers i del local de la delegació de Sant Celoni (ambdós de l'Entitat Dominant), i a la part arrendada a tercers de l'edifici CEMAV i d'un local a Arbúcies (ambdós de l'entitat dependent CENTRE DE MEDICINA AVANÇADA DEL VALLÉS, SLU).

Revalorització Reial Decret Llei 7/1996

Els valors de béns de l'immobilitzat material i inversions immobiliàries de l'Entitat Dominant que es troben actualitzats d'acord amb diverses disposicions legals entre altres el Reial Decret Llei 7/1996 de 7 de juny, es detallen a la Nota 6.

Ingressos i despeses de les inversions immobiliàries

Els ingressos i despeses pels immobles arrendats a tercers de les inversions immobiliàries dels exercicis 2018 i 2017 es detallen a la Nota 9.a.2).

Informació addicional

A 31 de desembre de 2018 i 2017:

- ✓ Els immobles està cobert per pòlisses d'assegurances dels possibles riscos d'incendi i responsabilitat civil.
- ✓ No existeixen restriccions a la realització d'inversions immobiliàries ni al cobrament dels ingressos derivats de les mateixes ni dels recursos obtinguts per la seva alienació o disposició per altres mitjans.
- ✓ No existeixen compromisos fermes de compra o venda actuals per inversions immobiliàries.
- ✓ No existeixen obligacions contractuals per adquisició, construcció o desenvolupament d'inversions immobiliàries ni reparacions, manteniment o millores.
- ✓ No existeixen construccions incloses en les inversions immobiliàries totalment amortitzades.

8 - IMMOBILITZAT INTANGIBLE

Moviments de l'exercici

Els moviments enregistrats durant els exercicis 2018 i 2017 pels comptes que integren l'epígraf d'Immobilitzat Intangible es detallen tot seguit:

Exercici 2018:

Cost	Saldo a 31.12.17	Altes	Saldo a 31.12.18
Propietat Industrial	15.000,00	-	15.000,00
Aplicacions Informàtiques	214.299,72	4.325,75	218.625,47
Altres immobilitzat intangible	1.032.342,38	37.772,51	1.070.114,89
	1.261.642,10	42.098,26	1.303.740,36
Amortització acumulada			
Aplicacions informàtiques	(201.442,24)	(3.591,55)	(205.033,79)
Altres immobilitzat intangible	(1.010.231,48)	(20.371,53)	(1.030.603,01)
Propietat Industrial	(1.500,00)	(1.500,00)	(3.000,00)
	(1.213.173,72)	(25.463,08)	(1.238.636,80)
Deterioraments	-		
	48.468,38	16.635,18	65.103,56

Exercici 2017:

Cost	Saldo a 31.12.16	Altes	Saldo a 31.12.17
Propietat Industrial	15.000,00	-	15.000,00
Aplicacions Informàtiques	202.142,96	12.156,76	214.299,72
Altres immobilitzat intangible	1.028.202,97	4.139,41	1.032.342,38
	1.245.345,93	16.296,17	1.261.642,10
Amortització acumulada			
Aplicacions informàtiques	(194.371,33)	(7.070,91)	(201.442,24)
Altres immobilitzat intangible	(984.308,13)	(25.923,35)	(1.010.231,48)
Propietat Industrial	-	(1.500,00)	(1.500,00)
	(1.178.679,46)	(34.494,26)	(1.213.173,72)
Deterioraments	-	-	-
	66.666,47	(18.198,09)	48.468,38

Inversions de l'exercici

Les principals inversions de l'exercici 2018 i 2017 corresponen a actualització de software i noves llicències de l'Entitat Dominant.

Elements totalment amortitzats

El cost de l'immobilitzat material totalment amortitzat a 31 de desembre de 2018 i 2017 ascendeix a 984 i 1.096 milers d'euros, respectivament.

9 - ARRENDAMENTS I ALTRES OPERACIONS DE NATURALES A SIMILAR

a) Arrendaments operatius

a.1) Arrendatari

Les despeses per arrendament, 484.307,10 euros i 459.968,20 euros al 2018 i 2017 respectivament, corresponen bàsicament a lloguers de pàrquings i locals de l'Entitat dominant. Els contractes es renoven anualment i els venciments s'han fet efectius a l'exercici 2018.

a.2) Arrendador

El Grup entén que tots els seus arrendaments tenen la consideració d'operatius (veure inversions immobiliàries a la Nota 7). El Grup registra aquests ingressos tant en el compte de pèrdues i guanys Tècnic No Vida (per una part dels ingressos de l'Entitat Dominant), com en el No Tècnic (la resta de l'Entitat Dominant i de les societats dependents).

Aquests arrendaments tenen una durada entre 1 i 5 anys, amb clàusules de renovació estipulades en el contracte. El detall dels seus venciments és el següent:

	2018	2017
Fins a 1 any	676.560,71	803.550,90
Entre 1 i 5 anys	2.802.324,65	3.328.319,93
Més de 5 anys		-

b) Arrendaments financers

No existeixen arrendaments financers en les entitats que formen part del perímetre de consolidació.

10 - INSTRUMENTS FINANCERS

Classifiquem els instruments financers per classes, segons la naturalesa i les categories establertes en les normes de registre i valoració.

I) Informació relacionada amb el balanç

a) Categories d'actius i passius financers

Detall dels actius financers:

Exercici 2018:

	Effectius i altres medis líquids equivalents	Disponibles per la venda Nota 10.I.c	Préstecs i partides a cobrar Nota 10.I.d	Participació empreses grup i associades	Total
Instruments de patrimoni:					
Participacions en Posta per Equivalència	-	6.402.882,10	-	58.349,80	6.461.231,90
Participacions en fons d'inversió				58.349,80	58.349,80
Crèdits per operacions de l'assegurança directa:	-	6.402.882,10	-	-	6.402.882,10
Prenedors d'assegurança			10.402,41	-	10.402,41
Altres crèdits:	-	-	10.402,41	-	10.402,41
Restat de crèdits			718.125,24	-	718.125,24
Tresoreria	-	-	718.125,24	-	718.125,24
	1.152.307,81	-	-	-	1.152.307,81
	1.152.307,81	6.402.882,10	728.527,65	58.349,80	8.342.067,36

Exercici 2017:

Instruments de patrimoni:					
Participacions en Posta per Equivalència					
Participacions en fons d'inversió					
Crèdits per operacions de l'assegurança directa:					
Prenedors d'assegurança					
Altres crèdits:					
Resta de crèdits					
Tresoreria					
	Efectius i altres medis líquids equivalents	Disponibles per la venda	Préstecs i partides a cobrar	Participació empreses grup i associades	Total
	Nota 10.1.c	Nota 10.1.c	Nota 10.1.d		
	-	6.760.227,37	-	76.237,59	6.836.464,96
	-	-	-	76.237,59	76.237,59
	-	6.760.227,37	-	-	6.760.227,37
	-	-	11.926,42	-	11.926,42
	-	-	11.926,42	-	11.926,42
	-	-	787.781,33	-	787.781,33
	-	-	787.781,33	-	787.781,33
	732.316,82	-	-	-	732.316,82
	732.316,82	6.760.227,37	799.707,75	76.237,59	8.368.489,53

Detall dels passius financers:

	Dèbits i partides a pagar	
	2018	2017
Deutes per operacions d'assegurança	3.795,79	20.820,51
Deutes per operacions de reassegurança	9.336,00	11.674,45
Deutes amb entitats de crèdit (Nota 10.III.b)	3.316.911,79	3.847.785,83
Altres deutes (Nota 10.I.e)	2.320.798,67	1.805.727,75
Deutes fiscals i socials	246.605,77	284.038,10
Resta de deutes 10 I)e)	2.074.192,90	1.521.689,65
	5.650.842,25	5.686.008,54

b) Classificació per venciments

Exercici 2018:

<u>Actius financers:</u>	2019	2020	2021	2022	2023	Posteriors	Total
Actius financers amb venciment							
Crèdits per operacions d'assegurança directa	10.402,41	-	-	-	-	-	10.402,41
Altres crèdits	718.125,24	-	-	-	-	-	718.125,24
Actius financers sense venciment							
Instruments de patrimoni	6.402.882,10	-	-	-	-	-	6.402.882,10
Participacions en Posta per Equivalència	-	-	-	-	-	58.349,80	58.349,80
Tresoreria	1.152.307,81	-	-	-	-	-	1.152.307,81
Total actius financers	8.283.717,56	-	-	-	-	58.349,80	8.342.067,36
<u>Passius financers:</u>							
Dèbits i partides a pagar:							
Deutes per operacions d'assegurança	3.795,79	-	-	-	-	-	3.795,79
Deutes per operacions de reassegurança	9.336,00	-	-	-	-	-	9.336,00
Deutes amb entitats de crèdit	487.109,81	490.213,42	494.074,80	497.978,45	501.923,91	845.611,40	3.316.911,79
Deutes fiscals i socials	246.605,77	-	-	-	-	-	246.605,77
Resta de deutes	1.929.886,34	-	-	-	-	144.306,56	2.074.192,90
Total passius financers	2.676.733,71	490.213,42	494.074,80	497.978,45	501.923,91	989.917,96	5.650.842,25

Exercici 2017:

<u>Actius financers:</u>	2018	2019	2020	2021	2022	Posteriors	Total
Actius financers amb venciment							
Crèdits per operacions d'assegurança directa	11.926,42	-	-	-	-	-	11.926,42
Altres crèdits	673.954,73	-	-	-	-	113.826,60	787.781,33
Actius financers sense venciment							
Instruments de patrimoni	6.760.227,37	-	-	-	-	-	6.760.227,37
Participacions en Posta per Equivalència	-	-	-	-	-	76.237,59	76.237,59
Tresoreria	732.316,82	-	-	-	-	-	732.316,82
Total actius financers	8.178.425,34	-	-	-	-	190.064,19	8.368.489,53
<u>Passius financers:</u>							
Dèbits i partides a pagar:							
Deutes per operacions d'assegurança	20.820,51	-	-	-	-	-	20.820,51
Deutes per operacions de reassegurança	11.674,45	-	-	-	-	-	11.674,45
Deutes amb entitats de crèdit	537.910,86	520.000,00	555.000,00	590.000,00	625.000,00	1.019.874,97	3.847.785,83
Deutes fiscals i socials	284.038,10	-	-	-	-	-	284.038,10
Resta de deutes	1.430.994,62	-	-	-	-	90.695,03	1.521.689,65
Total passius financers	2.285.438,54	520.000,00	555.000,00	590.000,00	625.000,00	1.110.570,00	5.686.008,54

c) Actius financers disponibles per a la venda

Les inversions financeres disponibles per a la venda a 31 de desembre de 2018 i 2017, corresponen a participacions en fons d'inversió de l'Entitat Dominant per un import total de 6.402.882,10 euros i 6.760.227,37 euros, respectivament (a l'Annex II es detalla la informació de la totalitat de les inversions del Grup classificades per categories).

Les altes dels exercicis 2018 i 2017 corresponen a la compra de fons d'inversió mixtes.

d) Préstecs i partides a cobrar

El detall dels Altres crèdits a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el següent:

	2018	2017
Crèdits amb Administracions Públiques (Nota 13.d)	1.306,65	871,50
Fiances i dipòsits	169.761,30	122.730,02
Deutors per assistència	225.784,04	188.388,99
Deutors diversos	321.274,06	536.334,82
Deteriorament de comptes a cobrar (Nota 10.l.f)	(0,81)	(60.544,00)
	718.125,24	787.781,33

e) Dèbits i partides a pagar - Altres deutes

El detall dels altres deutes de l'epígraf de Dèbits i partides a pagar és el següent:

	2018	2017
Deutes amb Administracions Públiques (Nota 13.d)	246.605,77	284.038,10
Resta de crèdits:		
Proveïdors per compres i serveis	1.512.257,20	835.034,31
Deutes amb empreses associades (Nota 17.a)	34.821,01	27.204,84
Remuneracions pendents de pagament	235.624,86	308.170,41
Fiances rebudes	144.306,56	90.695,03
Altres deutes	147.183,27	260.585,06
	2.074.192,90	1.521.689,65
	2.320.798,67	1.805.727,75

f) Deteriorament per risc creditici

Els deterioraments del valor dels crèdits per operacions comercials a 31 de desembre de 2018 i 2017 són les següents:

Exercici 2018:

	Saldo a 31.12.17	Dotacions	Aplicacions	Baixes	Saldo a 31.12.18
Deteriorament cobrament de primes	6.781,87	7.488,68	-	(6.781,87)	7.488,68
Deteriorament entitats privades (Nota 10.l.d)	60.544,08	-	(60.543,27)	-	0,81
Total Provisions Circulant	67.325,95	7.488,68	(60.543,27)	(6.781,87)	7.489,49

Exercici 2017:

	Saldo a 31.12.16	Dotacions	Aplicacions	Saldo a 31.12.17
Deteriorament cobrament de primes	8.206,30	6.781,87	(8.206,30)	6.781,87
Deteriorament entitats privades (Nota 10.l.d)	28.636,04	60.543,27	(28.635,23)	60.544,08
Total Provisions Circulant	36.842,34	67.325,14	(36.841,53)	67.325,95

L'impacte en resultat de les variacions de les correccions valoratives per operacions de tràfic és el següent:

	2.018	2.017
Compte Tècnic de No Vida	(7.488,68)	1.424
Activitat asseguradora (Comptes tècnics)	(7.488,68)	1.424
Dotacions/aplicacions provisions	60.543,27	31.908
Altres activitats (Compte No tècnic)	60.543,27	31.908
	53.054,59	33.332

g) Informació sobre saldos pendents de pagament a creditors

En compliment de la llei 3/2004 de 29 de Desembre i de la Llei 15/2010 de 5 de Juliol que estableixen les mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials que va entrar en vigor el 7 de Juliol de 2010, i d'acord amb la Resolució de 29 de gener de 2017 de l'ICAC s'inclou la informació preceptiva:

	2018	2017
	Dies	Dies
Període mig de pagament a proveïdors	51,86	55,40
Rati d'operacions pagades	54,87	59,92
Rati d'operacions pendents de pagament	40,48	27,95
	Import	Import
Total pagaments realitzats	5.367.545,86	5.501.020,97
Total pagaments pendents	1.937.281,40	1.424.431,11

II) Informació sobre Pèrdues i Guanys

a) Ingressos i depeses de les diferents categories d'instruments financers

A 31 de desembre de 2018 i 2017, el detall dels ingressos de les inversions són els següents:

	2018			2017		
	No Vida	No tècnic	Total	No Vida	No tècnic	Total
Ingressos d'inversions financeres:						
Ingressos de crèdits	5.598,02	(5.595,57)	2,45	6.708,87	-	6.708,87
Altres ingressos financers	39,76	-	39,76	11.574,11	1.086,75	12.660,96
	5.637,78	(5.595,57)	42,21	18.283,98	1.086,75	19.369,73
Beneficis d'inversions financeres:						
Ingressos fons d'inversió	90.368,19	-	90.368,19	48.928,62	-	48.928,62
	90.368,19	-	90.368,19	48.928,62	-	48.928,62

Durant l'exercici 2018 i 2017, pràcticament la totalitat de les despeses financeres del Grup procedents d'instruments financers, corresponen a despeses procedents de deutes amb entitats de crèdit, per un import de 43.593,65 i 66.538,33 euros, respectivament.

b) Deteriorament i pèrdues procedents d'instruments financers

No s'han registrat dotacions ni reversions per deteriorament de provisions d'inversions financeres durant els exercicis 2018 i 2017.

III) Altre informació

a) Participacions en societats posades en equivalència

Durant l'exercici 2018 i 2017 el Grup integra en el consolidat pel procediment de posada en equivalència a la societat associada CEMAV OFTALMOLOGIA, SL. La informació d'aquesta participació, es pot veure a l'Annex I.

Durant l'exercici 2018 i 2017, s'ha registrat ingressos procedents de la participació en l'esmentada societat associada posada en equivalència, per imports de 12.803,65 euros i 6.246,10 euros, respectivament.

b) Deutes amb entitats de crèdit

El detall de les deutes amb entitats de crèdit, a 31 de desembre de 2018 i 2017 és com segueix:

Exercici 2018:

Tipus de deute	Data venciment	Import inicial / Límit	Llarg Termini	Curt Termini	TOTAL
Préstecs hipotecaris	06/2025	5.000.000,00	1.868.155,70	347.291,00	2.215.446,70
Préstecs hipotecaris	06/026	2.000.000,00	961.646,27	139.818,82	1.101.465,09
			2.829.801,97	487.109,82	3.316.911,79

Exercici 2017:

Tipus de deute	Data venciment	Import inicial / Límit	Llarg Termini	Curt Termini	TOTAL
Préstecs	06/2018	-	-	55.295,60	55.295,60
Préstecs hipotecaris	06/2025	5.000.000,00	2.208.309,86	366.353,60	2.574.663,46
Préstecs hipotecaris	06/2026	2.000.000,00	1.101.565,11	116.261,66	1.217.826,77
			3.309.874,97	537.910,86	3.847.785,83

Els préstecs meriten un tipus d'interès de mercat. El detall de les despeses bancàries en forma d'interessos de les deutes de crèdit es detallen a la Nota 10.II.a).

IV) Informació qualitativa sobre el risc procedent dels instruments financers

Amb la línia d'implantació que el Grup està duent a terme dins del control de l'efectivitat del control intern, per a cada risc s'ha desenvolupat el mecanisme de gestió adient i s'actualitza de forma periòdica.

a) Risc de mercat

D'acord amb el context econòmic i financer internacional, i les pautes d'inversió del Grup es realitzen anàlisis de sensibilitat, "mappins" de fluxos de caixa i pautes de treball que s'adeqüen a la normativa de Solvència II.

b) Risc de crèdit

El Grup es centra en el seguiment periòdic de les primes de risc de la cartera d'Inversions financeres i en contractar amb reasseguradores de solvència. L'Entitat Dominant fa un seguiment detallat de la classificació creditícia dels actius i de les seves variacions.

c) Risc de liquiditat

La gestió de la liquiditat pel Grup es fa tenint en compte que es mantinguin saldos suficients per cobrir qualsevol eventualitat derivada de les seves obligacions.

A l'any 2018 i 2017 el Grup ha tingut una política d'inversió que fa que les seves inversions no tinguin riscos de consideració.

11 - PATRIMONI NET

l) Fons propis

a) Fons mutual

El fons mutual de l'Entitat Dominant de 30.050,61 euros, està constituït de conformitat amb el que disposa l'article 67 del Reial Decret de 29 d'octubre d'Ordenació i Supervisió de l'Assegurança Privada, així com l'article 43 dels Estatuts de l'Entitat Dominant.

Figura registrat en el Registre de Mutualitats de Previsió Social de Catalunya i en el Registre Mercantil de Barcelona.

b) Reserva de Revalorització Reial Decret Llei 7/1996

L'Entitat Dominant es va acollir als beneficis fiscals atorgats per la Llei 7/1996, actualitzant els valors d'immobilitzat material que figuraven en la seva comptabilitat al 31 de desembre de 1996, presentant el compte "Reserva de Revalorització, Reial Decret Llei 7/1996" net del gravamen únic del 3%.

D'acord amb l'esmentat Real Decret Llei, un cop transcorregut el període d'indisponibilitat de la reserva resultant de l'actualització d'actius, el qual finalitzava el 31 de desembre de 2006, el saldo d'aquest compte a 31 de desembre de 2018 i 2017, 1.161.023,49 euros, es pot destinar a:

- Eliminar els resultats comptables negatius,
- ampliar el fons social,
- un cop transcorreguts deu anys, és a dir, a partir de l'1 de gener de 2007, a reserves de lliure disposició, sempre que la plusvàlua monetària hagi estat realitzada.

c) Reserves de l'Entitat Dominant

Les altres reserves per un import a 31 de desembre de 2018 de 13.916 milers d'euros (13.394 milers d'euros el 2017) constitueixen un patrimoni propi no compromès que garanteix la cobertura del Fons de Garantia reglamentari i a la vegada dota a l'Entitat de fons suficients per tenir capacitat de maniobrar en atenció al seu objecte social.

d) Reserves de consolidació

El moviment de les reserves consolidades durant els exercicis 2018 i 2017 ha estat el següent:

Exercici 2018:

	Saldo a 31.12.17	Resultat 2017	Altres	Saldo a 31.12.18
Per integració global:				
Centre de Medicina Avançada del Vallés, SLU	(156.139,11)	102.781,97	-	(53.357,14)
Centre de Diagnòs per la imatge del Vallés, SL	(314.300,39)	80.844,21	-	(233.456,18)
CEMAV Dental, SL	(39.558,52)	30.676,98	(8.559,43)	(17.440,97)
CEMAV Podologia, SL	7.644,33	919,75	-	8.564,08
Dependentia Vallés, SL	1.465,44	11.044,12	-	12.509,56
	(500.888,25)	226.267,03	(8.559,43)	(283.180,65)
Per Posta en equivalència:				
CEMAV Oftalmologia, SL	40.991,49	6.246,10	30.000,00	17.237,59
	40.991,49	6.246,10	30.000,00	17.237,59
Total reserves consolidades	(459.896,76)			(265.943,06)

Exercici 2017:

	Saldo a 31.12.16	Resultat 2016	Saldo a 31.12.17
Per integració global:			
Centre de Medicina Avançada del Vallés, SLU	(269.705,06)	113.565,95	(156.139,11)
Centre de Diagnòs per la imatge del Vallés, SL	(357.499,50)	43.199,11	(314.300,39)
CEMAV Dental, SL	(56.996,41)	17.437,89	(39.558,52)
CEMAV Podologia, SL	8.926,08	(1.281,75)	7.644,33
Dependentia Vallés, SL	(10.681,24)	12.146,68	1.465,44
	(685.956,13)	185.067,88	(500.888,25)
Per Posta en equivalència:			
CEMAV Oftalmologia, SL	34.986,19	6.005,30	40.991,49
	34.986,19	6.005,30	40.991,49
Total reserves consolidades	(650.969,94)		(459.896,76)

El moviment de reserves per integració global inclòs en "Altres" correspon principalment a l'efecte en les reserves consolidades (disminució de reserves en 7.867,99 euros) del registre de l'operació d'adquisició d'accions pròpies duta terme durant l'exercici 2018 per la societat dependent Cemav Dental S.L., mitjançant l'adquisició d'un 21,36% del capital social de l'entitat dependent.

Com a conseqüència d'aquesta operació, l'Entitat Dominant disposa d'una participació indirecta a Cemav Dental S.L. d'un 82,18% al tancament de l'exercici 2018.

II) Interessos de socis externs

Els moviments enregistrats durant els exercicis 2018 i 2017 han estat els següents:

Exercici 2018:

	Saldo a 31.12.17	Atribució Rtat 2018	Var. Perímetre	Saldo a 31.12.18
Centre de Diagnòs per la imatge del Vallés, SL	152.998,97	60.501,17	-	213.500,14
CEMAV Dental, SL	83.541,54	(191,08)	(52.132,01)	31.218,45
Dependentia Vallés, SL	28.339,70	7.949,77	-	36.289,47
	264.880,21	68.259,86	(52.132,01)	281.008,06

Exercici 2017:

	Saldo a 31.12.16	Atribució Rtat 2017	Saldo a 31.12.17
Centre de Diagnòs per la imatge del Vallés, SL	75.325,12	77.673,85	152.998,97
CEMAV Dental, SL	66.760,32	16.781,22	83.541,54
Dependentia Vallés, SL	20.976,96	7.362,74	28.339,70
	163.062,40	101.817,81	264.880,21

III) Ajustaments per canvi de valor

Els ajustaments per canvi de valor corresponen a la valoració dels actius financers disponibles per a la venda, que ascendeixen a 10.196,26 euros i 277.462,84 euros al 2018 i 2017 respectivament. El detall del moviment és el següent:

Exercici 2018:

	Saldo 01.01.18	Baixes	Traspassos a resultats	Saldo 31.12.18
Ajustaments per canvi de valor	277.462,84	(176.898,39)	(90.368,19)	10.196,26

Exercici 2017:

	Saldo 01.01.17	Altes	Traspassos a resultats	Saldo 31.12.17
Ajustaments per canvi de valor	171.332,79	155.058,67	(48.928,62)	277.462,84

Les plusvàlues realitzades per la venda dels actius financers disponibles per a la venda durant els exercicis 2018 i 2017 ascendeixen a 90.368,19 i 48.928,62 euros, respectivament (veure Nota 10.II.a).

12 - APORTACIÓ AL RESULTAT PER SOCIETATS

L'aplicació de les societats incloses en el perímetre de consolidació al resultat de l'exercici es detalla a continuació:

Exercici 2018:

	Resultats	Ajustaments	Resultat	Atribuït a	Atribuït a
	Individuals	consolidació	consolidat	socis externs	l'Entitat
				directes	Dominant
Mútua de Granollers, Mutualitat de Previsió Social	440.278,38	(96.221,53)	344.056,85	-	344.056,85
Centre de Medicina Avançada del Vallés, SLU	137.396,58	-	137.396,58	-	137.396,58
Centre de Diagnòs per la imatge del Vallés, SL	123.471,78	-	123.471,78	(60.501,17)	62.970,61
CEMAV Dental, SL	(1.072,29)	-	(1.072,29)	191,08	(881,21)
CEMAV Podologia, SL	6.063,89	-	6.063,89	-	6.063,89
Dependentia Vallés, SL	19.874,42	-	19.874,42	(7.949,77)	11.924,65
CEMAV Oftalmologia, SL	-	12.803,65	12.803,65	-	12.803,65
	726.012,76	(83.417,88)	642.594,88	(68.259,86)	574.335,02

Exercici 2017:

	Resultats	Ajustaments	Resultat	Atribuït a	Atribuït a
	Individuals	consolidació	consolidat	socis externs	l'Entitat
				directes	Dominant
Mútua de Granollers, Mutualitat de Previsió Social	606.298,39	(113.981,75)	492.316,64	-	492.316,64
Centre de Medicina Avançada del Vallés, SLU	102.781,97	-	102.781,97	-	102.781,97
Centre de Diagnòs per la imatge del Vallés, SL	158.518,06	-	158.518,06	(77.673,85)	80.844,21
CEMAV Dental, SL	47.458,20	-	47.458,20	(16.781,22)	30.676,98
CEMAV Podologia, SL	919,75	-	919,75	-	919,75
Dependentia Vallés, SL	18.406,86	-	18.406,86	(7.362,74)	11.044,12
CEMAV Oftalmologia, SL	-	6.246,10	6.246,10	-	6.246,10
	934.383,23	(107.735,65)	826.647,58	(101.817,81)	724.829,77

13 - SITUACIÓ FISCAL

Les societats del Grup presenten anualment una declaració a efectes de l'Impost sobre Societats. Els beneficis dels exercicis 2018 i 2017, determinats d'acord a la legislació fiscal, estan subjectes a una tributació del 25% sobre la base imposable per a l'Entitat Dominant i per a la resta del Grup. Sobre la quota resultant poden aplicar-se certes deduccions i bonificacions.

Degut al diferent tractament que la legislació fiscal permet per determinades operacions, els resultat comptable és diferent a la base imposable fiscal.

a) Conciliació entre el resultat comptable abans d'impostos i la base imposable de l'impost sobre societats

	2018
Resultat comptable abans d'impostos i socis externs	888.934,69
Ajustaments consolidació	83.417,88
Diferències permanents (Nota 13.c)	47.354,17
Compensació bases imposables negatives (Nota 13.c)	(159.219,89)
Reserva de capitalització	(25.075,05)
Resultat comptable ajustat	835.412,80
Diferències temporals (Nota 13.b)	(62.341,68)
Base imposable fiscal	773.071,12

La liquidació de l'impost desglossada pel tipus de quota és la següent:

	Entitat Dominant	Bases negatives	Resta GRUP	TOTAL
Base imposable fiscal	621.097,56	(1.903,12)	153.877,39	773.071,83
Tipus impositiu	25%	25%	25%	
Quota íntegra	155.274,39	-	38.469,17	193.743,56
Retencions i pagaments a compte	(98.892,04)	-	(4.598,39)	(103.490,43)
Impost a pagar	56.382,35	-	33.870,78	90.253,13

El total de la liquidació de l'impost es detalla de la següent manera:

	2018		2017	
	Deutor	Creditor	Deutor	Creditor
Impost sobre Societats (a cobrar/pagar)	-	90.253,13	-	67.409,91

El càlcul de la despesa del exercici 2018 per l'impost sobre societats desglossat pels tipus de quota, és el següent:

	Entitat	Bases negatives	Resta GRUP	TOTAL
	Dominant			
Resultat comptable ajustat	649.698,41	(1.429,72)	371.438,05	1.019.706,74
Tipus impositiu	25%	25%	25%	-
Quota íntegra	162.424,60	(357,43)	92.859,51	254.926,69
Reversió crèdit fiscal	-	-	-	-
Retencions transparència fiscal i altres	-	-	(8.568,88)	(8.568,88)
Despesa total de l'exercici	162.424,60	(357,43)	92.859,51	246.339,81

b) Diferències temporals per impost diferit actiu i passiu

El moviment dels actius i passius per impost diferit de l'exercici 2018 són els següents:

	Saldo a				Saldo a
	31.12.17	Augments	Reversions	Baixa	31.12.18
Actiu per impost diferit					
Límit 30% amortització	15.625,65	-	(3.710,42)	-	11.915,23
Valors actius disponibles venda	-	37.895,16	-	-	37.895,16
Altres	25.653,05	-	(8.435,21)	-	17.217,84
Crèdits fiscals activats (Nota 13.c)	163.577,25	475,48	-	(39.804,97)	124.247,76
	204.855,95	38.370,64	(12.145,63)	(39.804,97)	191.275,99
Passiu per impost diferit					
Valors actius disponibles venda	94.905,53	-	-	(48.522,93)	46.382,60
Altres	47.573,23	16.555,38	(13.115,59)	-	51.013,02
	142.478,76	16.555,38	(13.115,59)	(48.522,93)	97.395,62

Les diferències temporals de l'exercici 2018 i 2017, corresponen a la diferència entre la provisió comptable i la fiscal de les societats participades i a la deducció fiscal només del 70% de la despesa d'amortitzacions de l'exercici, que a partir de l'exercici 2014 s'ha començat a revertir. Addicionalment, durant l'exercici 2018 s'han compensat crèdits fiscals de les societats dependents (veure Nota 13.c).

El detall de les diferències temporals amb moviment durant l'exercici 2018 és el següent:

	2.018	
	Impost diferit	Base
Actius per impost diferit:		
Límit 30% amortització	(3.710,42)	(14.841,68)
Actius per impost diferit:		
Altres	(8.435,21)	(34.740,84)
Passius per impost diferit:		
Altres	(3.439,79)	(13.759,16)
	(15.585,42)	(62.341,68)

c) Diferències permanents i compensació de bases imposables negatives

La seva composició de les diferències permanents és la següent:

	2018	2017
Increment provisió premi jubilació personal	46.985,28	16.474,10
Altres	368,89	67,09
	47.354,17	16.541,19

Addicionalment durant el present exercici s'han compensat crèdits fiscals activats per les societats dependents, amb el següent detall:

	Crèdit fiscal activat 01.01.18	Compensat 2018	Crèdit fiscal activat 31.12.18
Centre de Medicina Avançada del Vallés, SLU	8.258,89	(8.258,89)	-
Centre de Diagnòs per la imatge del Vallés, SL	150.384,83	(31.180,14)	119.204,28
CEMAV Dental, SL	4.567,70	475,78	5.043,48
CEMAV Podologia, SL	365,53	(365,53)	-
	163.576,95	(39.329,19)	124.247,76

El detall per anys de les bases imposables del Grup compensades durant els exercicis 2018 i 2017, i les pendents de compensar, es detallen a continuació:

Any d'origen	Compensat/generat			Compensat/generat		
	01.01.2017	a l'exercici 2017	31.12.2017	a l'exercici 2018	31.12.2018	
2.010	2.279,10	(2.279,10)	-	-	-	-
2.011	294.394,73	(223.043,86)	71.350,87	(71.350,87)	-	-
2.012	642.931,17	(110.327,16)	532.604,01	(86.406,89)	446.197,12	
2.013	40.355,92	(9.735,91)	30.620,01	-	30.620,01	
2.015	19.075,10	(806,01)	18.269,09	-	18.269,09	
2.016	2.256,63	(792,80)	1.463,83	(1.462,13)	1,70	
2.018	-	-	-	1.903,12	1.903,12	
	1.001.293,09	(346.984,84)	654.307,81	(157.316,77)	496.991,04	

d) Deduccions i bonificacions

El Grup no ha aplicat deduccions i/o bonificacions, ni té pendents d'aplicar.

e) Saldos amb Administracions públiques

El detall a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el següent:

	2018		2017	
	Deutor	Creditor	Deutor	Creditor
	Nota 10.I.d	Nota 10.I.e	Nota 10.I.d	Nota 10.I.e
Seguretat Social	1.306,65	96.191,38	133,62	119.215,07
I.R.P.F.	-	80.282,18	737,88	118.609,72
I.V.A.	-	37.135,26	-	41.962,85
Altres Tributs	-	32.996,95	-	4.250,46
	1.306,65	246.605,77	871,50	284.038,10

f) Informació relativa a la fusió de l'Entitat Dominant de l'exercici 2010

La informació requerida per l'article 93 del Reial Decret Legislatiu 4/2004 de la Llei de l'Impost de Societats, en relació a la fusió de l'Entitat Dominant amb l'entitat MUTUALITAT EVANGÈLICA, MPS A PRIMA FIXA (entitat absorbida) portada a terme durant l'exercici 2010, figura en els comptes anuals de l'esmentat exercici.

L'Entitat Dominant es va acollir al regim fiscal de fusions regulat al Capítol VIII Reial Decret Legislatiu 4/2004, de 5 de març, de la Llei de l'Impost de Societats.

14 - INGRESSOS I DESPESES

a) Altres ingressos no tècnics

El detall dels ingressos no tècnics a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el següent:

	2018	2017
Prestació serveis assistencials interns	5.639.137,56	5.508.994,99
Prestació serveis assistencials a tercers	3.495.329,36	3.455.144,40
Ingressos per altres serveis	1.916,00	13.542,82
Total	9.136.382,92	8.977.682,21
Eliminació Transaccions internes (*)	(5.639.137,56)	(5.508.994,99)
Total ingressos No tècnics	3.497.245,36	3.468.687,22

b) Altres despeses no tècniques

El detall de les despeses no tècniques a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el següent:

	2018	2017
Compres	1.043.835,00	828.721,78
Serveis mèdics externs	1.018.341,59	969.519,38
Serveis exteriors	1.838.026,11	2.050.420,95
Despeses de personal (Nota 14.c)	4.660.111,61	4.399.669,30
Despeses Financeres	51.212,50	66.538,33
Altres despeses	28.150,34	76.333,93
Total	8.639.677,57	8.391.203,67
Eliminació Transaccions internes (*)	(5.639.137,56)	(5.508.994,99)
Total altres despeses no tècniques	3.000.540,01	2.882.208,68

(*) L'eliminació de les transaccions internes correspon a la reclassificació de les prestacions de serveis interns realitzats per l'activitat assistencial de l'Entitat Dominant i de les societats dependents, amb contrapartida a l'epígraf de despeses per prestacions de l'activitat asseguradora de l'Entitat Dominant, per imports de 4.764 i 875 milers d'euros, respectivament (4.800 i 708 milers d'euros al 2017).

c) Despeses de Personal (No Tècniques)

El seu desglossament és:

	2018	2017
Sous i salaris	3.516.609,55	3.315.969,75
Indemnitzacions	5.792,89	2.447,06
Seguretat social	983.176,75	945.180,10
Aportació al pla de pensions	34.281,50	11.230,79
Altres despeses	120.250,92	124.841,60
	4.660.111,61	4.399.669,30

d) Classificació despeses tècniques per destí (Tècniques)

El detall de despeses d'explotació per naturalesa, en funció del destí de les mateixes en l'Entitat Dominant, durant l'exercici 2018 i 2017, són les següents:

Exercici 2018:

	Prestacions	Adquisició	Administració	Altres Tècnics	Inversió	Total
Serveis exteriors	144.060,17	298.241,56	244.681,93	15.477,51	93.283,62	795.744,79
Despeses de personal	408.683,33	239.997,26	297.651,92	149.311,54	-	1.095.644,05
Amortitzacions	6.125,21	-	4.221,13	-	18.830,80	29.177,14
Comissions	-	23.846,38	-	-	-	23.846,38
Altres	265,36	-	-	-	-	265,36
Total despeses per destí	559.134,07	562.085,20	546.554,99	164.789,05	112.114,42	1.944.677,72

Exercici 2017:

	Prestacions	Adquisició	Administració	Altres Tècnics	Inversió	Total
Serveis exteriors	135.203,45	341.663,35	230.305,15	28.966,60	90.040,87	826.179,43
Despeses de personal	400.624,00	241.033,51	308.430,82	144.231,88	-	1.094.320,22
Amortitzacions	4.534,22	-	3.038,69	-	18.830,80	26.403,71
Comissions	-	20.120,63	-	-	-	20.120,63
Altres	264,61	-	-	105,42	-	370,03
Total despeses per destí	540.626,29	602.817,50	541.774,66	173.303,90	108.871,67	1.967.394,02

15 - PROVISIONS I CONTINGÈNCIES

a) Provisions tècniques

Els moviments de les provisions tècniques dels exercicis 2018 i 2017 són els següents:

Exercici 2018:

No vida	Saldo a 01.01.18	Dotacions	Retrocessions	Saldo a 31.12.18
Per prestacions	1.598.427,93	1.591.619,89	(1.598.427,93)	1.591.619,89
Altres provisions	723.117,75	728.388,71	(723.117,75)	728.388,71
Total provisions tècniques	2.321.545,68	2.320.008,60	(2.321.545,68)	2.320.008,60

Exercici 2017:

No vida	Saldo a 01.01.17	Dotacions	Retrocessions	Saldo a 31.12.17
Per prestacions	1.698.065,78	1.598.427,93	(1.698.065,78)	1.598.427,93
Altres provisions	753.215,08	723.117,75	(753.215,08)	723.117,75
Total provisions tècniques	2.451.280,86	2.321.545,68	(2.451.280,86)	2.321.545,68

a.1) Provisions per prestacions

El detall de les provisions per prestacions a 31 de desembre de 2018 i 2017 són les següents:

	2018	2017
Prestacions pendents de liquidació i pagament	1.445.858,50	1.472.960,94
Prestacions despeses internes de liquidació de sinistres	99.332,12	82.013,26
Prestacions pendents de declaració	46.429,27	43.453,73
	1.591.619,89	1.598.427,93

a.2) Altres provisions

L'epígraf d'Altres provisions correspon íntegrament a provisions matemàtiques de les assegurances de decessos per import a 31 de desembre de 2018 de 728.388,71 euros (723.177,25 euros al 2017). Les principals bases tècniques utilitzades pel càlcul d'aquestes provisions realitzades per un expert independent, són les següents:

- Prestació Enterrament
 - Hipòtesis demogràfiques: s'apliquen les taules PASEM 2010.
 - Hipòtesis financeres: càlcul amb l'estructura temporal de tipus d'interès sense risc per a desembre 2018.
- Prestació Segur DC
 - Hipòtesis demogràfiques: s'apliquen les taules PASEM 2010.
 - Hipòtesis financeres: el tipus d'interès tècnic es del 1,09%.

b) Provisions no tècniques

Veure Nota 16 de retribucions a llarg termini al personal.

c) Litigis

L'entitat Dominant té contractada una pòlissa de responsabilitat civil per fer front a l'eventual cost a pagar respecte d'obligacions solidàries derivades de demandes interposades per usuaris de l'Hospital contra personal mèdic de l'Entitat, així com d'altres reclamacions.

16 - PROVISIONS NO TÈCNIQUES

El moviment de les provisions per a pensions i obligacions similars (veure Nota 5.10.a), és el següent:

Exercici 2018:

	Saldo a			Saldo a
	01.01.18	Dotació/Aplicació	Aplicacions i traspassos	31.12.18
Premi de jubilació	374.376,25	46.985,28	(354.828,48)	66.533,05

Exercici 2017:

	Saldo a			Saldo a
	01.01.17	Dotació/Aplicació	Aplicacions i traspassos	31.12.17
Premi de jubilació	357.902,19	13.834,67	2.639,39	374.376,25

En l'import de traspassos de plans de l'exercici 2018, s'inclou, com a conseqüència del canvi de conveni col·lectiu descrit en la nota 5.13.a) el traspàs d'una part de la provisió constituïda per retribucions a llarg termini de prestació definida a remuneracions mitjançant sistemes d'aportació definida pendants de pagament per import de 345 milers d'euros, aquets import esta registrat 31 de desembre de 2018 a l'epígraf del passiu Resta de Deutes.

17 - OPERACIONS AMB PARTS VINCULADES

La informació relativa a de totes les empreses del grup i associades i les seves dades, es detallen a l'Annex I.

a) Saldos i transaccions amb empreses associades

El Grup manté saldos amb empreses associades a 31 de desembre de 2018 i 2017 amb el següent detall:

	2018		2017	
	Deutor	Creditor	Deutor	Creditor
Empreses associades				
CEMAV Oftalmologia, SL	-	34.821,01	-	27.204,84
	-	34.821,01	-	27.204,84

El detall de les transaccions dels exercicis 2018 i 2017 amb empreses associades, és el següent:

	2018	2017
Ingressos		
Prestació de serveis	21.068,50	27.581,30
	21.068,50	27.581,30
Despeses		
Altres despeses externes	332.225,28	309.152,02
	332.225,28	309.152,02

b) Remuneracions als membres de la Junta Directiva i al personal d'alta direcció

Tal i com s'assenyala a l'article 29 dels Estatuts de l'Entitat Dominant els càrrecs de la Junta Directiva "són obligatoris, honorífics i gratuïts, i, per tant, incompatibles amb l'exercici de funcions remunerades per l'Entitat..."

Pel que fa referència a les societats dependents, els membres del Consell d'Administració de les societats dependents no han tingut cap tipus de remuneració, durant els exercicis 2018 i 2017.

El Grup considera personal d'alta direcció als membres que intervenen en la planificació econòmica i estratègica. El total de remuneracions al personal d'alta direcció durant l'exercici 2018 i 2017 ha esta de 619.151,19 euros i 166.344,11 euros respectivament.

18 - ALTRA INFORMACIÓ

a) Plantilla mitja

El nombre mitjà d'empleats durant els exercicis 2018 i 2017, distribuïts per categories professionals és desglossa com segueix:

	2018			2017		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
Alta Direcció	4	4	8	1	1	2
Administratius	6,03	45,06	51,09	6,01	40,74	46,75
Serveis Generals	2	23,66	25,66	3,28	16,89	20,17
Metges i titulats	10,81	16,22	27,03	14,33	13,68	28,01
Diplomats	1,23	26,56	27,79	2,56	27,12	29,68
Tècnics	2,18	9,15	11,33	2,29	13,31	15,60
Auxiliars Sanitaris	2,77	34,05	36,82	3,43	33,09	36,52
	29,02	157,7	186,72	32,90	145,83	178,73

El detall entre el personal fix i no fix és el següent:

<u>Desclòs Fix/No Fix</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Fix	145,97	143,56
No Fix	41,8	35,17
	187,7	178,73

b) Honoraris de auditoria

Durant l'exercici 2018, els honoraris relatius als serveis d'auditoria de comptes individuals i consolidats prestats per Mazars Auditores, S.L.P. han ascendit a 28,9 milers d'euros.

Mazars Auditores, S.L.P. ni qualsevol empresa del seu mateix grup o amb la qual està vinculat per control, propietat comuna o gestió han prestat cap altre servei.

Els serveis professionals per les auditories de comptes anuals individuals i consolidats prestats per altres auditors en l'exercici 2017 van ascendir a 32,2 milers d'euros.

c) Avals

Amb data 31 de desembre de desembre de 2018 i 2017, l'Entitat Dominant avala un préstec per import de 5.000.000,- d'euros de la societat depenent CEMAV, Societat Limitada.

19 - MEDIAMBIENT

No es preveu contingències, indemnitzacions ni altres riscos de caràcter mediambiental en les que pogués incórrer el Grup que sigui susceptible de provisió. Per altra banda, el Grup no ha percebut cap subvenció ni ingrés com a conseqüència d'activitats relacionades amb el medi ambient.

20 - INFORMACIÓ SEGMENTADA

La comercialització de les diferents modalitats d'assegurances de l'Entitat Dominant es centra bàsicament al Vallès Oriental. Al quadre següent es mostren els ingressos derivats de les primes emeses i les provisions tècniques al 2018 i 2017:

	2018		2017	
	Primes	Provisions	Primes	Provisions
<u>Malaltia</u>				
Assegurança directa	11.247.023,15	1.591.619,89	11.020.584,07	1.598.427,93
Reassegurança acceptada	-	-	-	-
	<u>11.247.023,15</u>	<u>1.591.619,89</u>	<u>11.020.584,07</u>	<u>1.598.427,93</u>
<u>Decessos</u>				
Assegurança directa	33.985,33	728.388,71	34.308,45	723.117,75
Reassegurança acceptada	-	-	-	-
	<u>33.985,33</u>	<u>728.388,71</u>	<u>34.308,45</u>	<u>723.117,75</u>
	<u>11.281.008,48</u>	<u>2.320.008,60</u>	<u>11.054.892,52</u>	<u>2.321.545,68</u>

21 - INFORMACIÓ TÈCNICA

I) Aspectes generals

L'Entitat Dominant té establerts procediments de control intern d'acord amb la normativa vigent, diferenciats per rams de productes, que permeten realitzar un seguiment puntual de la situació i evolució de les variables del negoci.

Dintre del procés de producció, l'Entitat Dominant compta amb sistemes de seguiment de la producció per poder contrastar els objectius pressupostats, a fi de controlar el grau d'acompliment dels pressupostos establerts. A part del volum de producció, l'Entitat Dominant té una clara aposta per la qualitat, que es tradueix en millores de freqüències i resultat. Per controlar la qualitat de la producció, cada responsable de negoci disposa d'informació de l'evolució les variables crítiques que condicionen la rendibilitat del negoci.

La prevenció del frau és una altra línia d'actuació, fent un seguiment acurat de la verificació prèvia. Respecte a aquest últim punt es realitza el seguiment dels expedients de forma individual i controlant tota la informació del sinistre.

En quant a la cartera objectiu de l'Entitat Dominant és tenir una cartera equilibrada i sanejada. Per dur a terme aquest objectiu es compta amb sistemes de control per detectar les pòlisses que presenten sinistralitats superior a la mitja en base a criteris de freqüència i rendibilitat. Les pòlisses son analitzades pel responsable de negoci. Des del departament queda tot justificat i documentat, així com l'impacte de l'evolució de la freqüència de la cartera, diferenciant per segments de risc i comparant la freqüència de l'Entitat Dominant amb la resta del sector.

La retenció de clients és actualment una altra línia important d'actuació. Tant de baixes per impagament com de baixes per decisió del client en les pòlisses de cartera.

La suficiència de la prima es controla a partir de seguiments periòdics de la sinistralitat, actuant sobre els productes o segments que presenten insuficiències a fi de mantenir l'equilibri tècnic de la cartera.

El seguiment del pressupost de sinistres declarats es mensual, analitzant les seves desviacions, tant de primes, sinistres i provisions. Per determinar el cost mig, es realitza un seguiment dels sinistres i es realitza el seu càlcul. Totes les variables crítiques que formen part del sistema d'indicadors de l'Entitat Dominant, en el que es recullen no únicament indicadors de procés, sinó també indicadors de resultat per controlar que les accions realitzades sobre els primers es tradueixen en millores sobre les variables del resultat, principalment freqüències, costos mitjos i taxes de sinistralitat que garanteixin la solvència tècnica de l'Entitat Dominant. Cada àrea de negoci compta amb un sistema de seguiment i control d'indicadors de gestió, els responsables de les diferents àrees de negoci realitzen el seguiment de l'evolució dels indicadors, analitzant l'origen de les desviacions i garantint l'existència d'un pla d'acció adequat per corregir-les.

En la nota d'informació segmentada de la present memòria, s'ofereix informació relativa a la concentració dels ingressos derivat de les primes emeses corresponents a l'assegurança directa i a la reassegurança per àrees geogràfiques. La gestió del risc tècnic es centra en l'anàlisi de la sensibilitat de la xifra de negoci a la fluctuació de les primes i al sistema d'indicadors de negoci i control de provisions, mitjançant el control sistemàtic en indicadors de les variables representatives dels fenòmens potencials i actuals, que poden afectar en desequilibris en les tarifes.

En quant a la reassegurança, l'Entitat Dominant té els seus contractes amb reasseguradores solvents que operen a Espanya.

Els riscos de la sinistralitat està dispersat en funció de les notes tècniques dels productes.

Informació relativa a Solvència II

Amb data 1 de gener de 2016 va entrar en vigor la Llei 20/2015, de 14 de juliol, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores (LOSSEAR), juntament amb el Reglament d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores (RD 1060/2015, de 20 de novembre de 2015), que actualment constitueixen els nous textos legals bàsics que regulen els requeriments del nou règim de Solvència II, establert fonamentalment per la Directiva 2009/138 / CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de novembre de 2009, sobre l'accés a l'activitat d'assegurança i de reassegurança i el seu exercici, i el Reglament Delegat (UE) 2015/35 de la Comissió de 10 d'octubre de 2014.

L'objectiu principal perseguit per la regulació de Solvència II és protegir l'assegurat mitjançant una millora del control i del mesurament dels riscos de mercat, operacionals, de crèdit i de liquiditat als quals estan exposats les entitats asseguradores a través de:

- Requeriments quantitatius (establiment del capital de solvència obligatori enfocat al risc i valorat a valors de mercat).
- Requeriments qualitius (exigències en matèria de governança que afecten l'organització i direcció de les entitats asseguradores).
- Requeriments de transparència (nova informació al mutualista i al organisme supervisor).

Durant 2018, igual que els anys anteriors, l'entitat ha portat a terme tota una sèrie de mesures per adaptar-se a la normativa de Solvència II.

En relació al requisit d'informació que estableix la normativa de Solvència II, la Junta Directiva de l'Entitat Dominant té aprovades totes les polítiques exigides per la Directiva.

A la data de formulació dels presents comptes anuals, la Junta Directiva de l'Entitat Dominant confirmen que s'ha realitzat una avaluació interna dels riscos i solvència i que l'Entitat compleix amb les necessitats globals de solvència tenint en compte el seu perfil de risc, els límits de tolerància de risc aprovats, així com l'estratègia de negoci.

S'han implantat processos adequats a la naturalesa, el volum i complexitat dels riscos inherents a la seva activitat i que li permetin determinar i avaluar adequadament els riscos a què s'enfronta a curt i llarg termini i als quals l'Entitat Dominant està o podria estar exposada.

Així mateix, la Junta Directiva de l'Entitat Dominant confirmen que l'Entitat presenta un compliment continu dels requeriments de capital i dels requisits en matèria de provisions tècniques.

II) Ingressos i despeses tècnics per rams

a) Ingressos i despeses tècnics per rams de l'assegurança No Vida

El detall dels ingressos i despeses tècnics de l'exercici 2018 i 2017, desglossat pels principals rams, és el següent:

	2018	Decessos	Malaltia	Total
I Primes imputades				
1. Primes netes d'anul·lacions	33.985,33	11.247.023,15	11.281.008,48	
2. Variació per a primes no consumides	-	-	-	
3. Variació provisió per a riscos en curs	-	-	-	
4. Variació prov. per a primes pend.cobr.	-	(706,81)	(706,81)	
	<u>33.985,33</u>	<u>11.246.316,34</u>	<u>11.280.301,67</u>	
II Primes de reassegurança				
1. Primes netes d'anul·lacions	-	(32.594,66)	(32.594,66)	
2. Variació provisió per a primes no consumides	-	-	-	
	<u>-</u>	<u>(32.594,66)</u>	<u>(32.594,66)</u>	
A. Total primes imputades, netes de reassegurança	33.985,33	11.213.721,68	11.247.707,01	
III Sinistralitat				
1. Prestacions, despeses pagades i de sinistralitat	(15.314,30)	(9.592.644,55)	(9.607.958,85)	
2. Variació provisions tècniques per a prestacions	-	75.836,02	75.836,02	
3. Variació d'altres provisions tècniques	(5.270,96)	-	(5.270,96)	
	<u>(20.585,26)</u>	<u>(9.516.808,53)</u>	<u>(9.537.393,79)</u>	
IV Sinistralitat de la reassegurança				
1. Prestacions i despeses pagades	-	-	-	
2. Variació provisions tècniques per a prestacions	-	-	-	
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	
B. Total sinistralitat, neta de reassegurança	(20.585,26)	(9.516.808,53)	(9.537.393,79)	
V. Variació d'altres provisions tècniques	-	-	-	
VI. Despeses d'adquisició	-	(562.085,20)	(562.085,20)	
VII. Despeses d'administració	-	(546.554,99)	(546.554,99)	
VIII. Altres despeses tècniques	-	(164.789,05)	(164.789,05)	
IX. Comissions i participacions en la reassegurança	-	-	-	
	<u>-</u>	<u>(1.273.429,24)</u>	<u>(1.273.429,24)</u>	
C. Total despeses d'explotació i altres tècniques, netes	-	(1.273.429,24)	(1.273.429,24)	
TOTAL (A+B+C)	13.400,07	423.483,91	436.883,98	

2017	Decessos	Malaltia	Total
I Primes imputades			
1. Primes netes d'anul·lacions	34.308,45	11.020.584,07	11.054.892,52
2. Variació per a primes no consumides	-	-	-
3. Variació provisió per a riscos en curs	-	-	-
4. Variació prov. per a primes pend.cobr.	-	1.424,43	1.424,43
	<u>34.308,45</u>	<u>11.022.008,50</u>	<u>11.056.316,95</u>
II Primes de reassegurança			
1. Primes netes d'anul·lacions	-	(32.703,04)	(32.703,04)
2. Variació provisió per a primes no consumides	-	-	-
	<u>-</u>	<u>(32.703,04)</u>	<u>(32.703,04)</u>
A. Total primes imputades, netes de reassegurança	34.308,45	10.989.305,46	11.023.613,91
III Sinistralitat			
1. Prestacions, despeses pagades i de sinistralitat	(26.150,97)	(9.314.971,55)	(9.341.122,52)
2. Variació provisions tècniques per a prestacions	-	125.153,60	125.153,60
3. Variació d'altres provisions tècniques	30.097,33	-	30.097,33
	<u>3.946,36</u>	<u>(9.189.817,95)</u>	<u>(9.185.871,59)</u>
IV Sinistralitat de la reassegurança			
1. Prestacions i despeses pagades	-	-	-
2. Variació provisions tècniques per a prestacions	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
B. Total sinistralitat, neta de reassegurança	3.946,36	(9.189.817,95)	(9.185.871,59)
V. Variació d'altres provisions tècniques	-	-	-
VI. Despeses d'adquisició	-	(602.817,50)	(602.817,50)
VII. Despeses d'administració	-	(541.774,66)	(541.774,66)
VIII. Altres despeses tècniques	-	(173.303,90)	(173.303,90)
IX. Comissions i participacions en la reassegurança	-	-	-
	<u>-</u>	<u>(1.317.896,06)</u>	<u>(1.317.896,06)</u>
C. Total despeses d'explotació i altres tècniques, netes	-	(1.317.896,06)	(1.317.896,06)
TOTAL (A+B+C)	38.254,81	481.591,45	519.846,26

b) Ingressos i despeses tècnics per any d'ocurrència No Vida

El detall dels ingressos i despeses tècnics de l'exercici 2018 i 2017, desglossat per anys d'ocurrència, és el següent:

2018	Decessos	Malaltia	Total
I Primes imputades			
1. Primes netes d'anul·lacions	33.985,33	11.247.023,15	11.281.008,48
2. Variació per a primes no consumides	-	-	-
3. Variació provisió per a riscos en curs	-	-	-
4. Variació prov. per a primes pend.cobr.	-	(706,81)	(706,81)
	<u>33.985,33</u>	<u>11.246.316,34</u>	<u>11.280.301,67</u>
II Primes de reassegurança			
1. Primes netes d'anul·lacions	-	(32.594,66)	(32.594,66)
2. Variació provisió per a primes no consumides	-	-	-
	<u>-</u>	<u>(32.594,66)</u>	<u>(32.594,66)</u>
A. Total primes imputades, netes de reassegurança (I-II)	33.985,33	11.213.721,68	11.247.707,01
III Sinistralitat			
1. Prestacions, despeses pagades i de sinistralitat	(15.314,30)	(9.592.644,55)	(9.607.958,85)
2. Variació provisions tècniques per a prestacions	-	75.836,02	75.836,02
3. Variació d'altres provisions tècniques	(5.270,96)	-	(5.270,96)
	<u>(20.585,26)</u>	<u>(9.516.808,53)</u>	<u>(9.537.393,79)</u>
IV Sinistralitat de la reassegurança			
1. Prestacions i despeses pagades	-	-	-
2. Variació provisions tècniques per a prestacions	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
B. Total sinistralitat, neta de reassegurança (III-IV)	(20.585,26)	(9.516.808,53)	(9.537.393,79)
V. Despeses d'adquisició		(562.085,20)	(562.085,20)
VI. Despeses d'administració		(546.554,99)	(546.554,99)
VII. Altres despeses tècniques		(164.789,05)	(164.789,05)
IX. Ingressos financers tècnics nets de despeses		5.637,78	5.637,78

2017	Decessos	Malaltia	Total
I Primes imputades			
1. Primes netes d'anul·lacions	34.308,45	11.020.584,07	11.054.892,52
2. Variació per a primes no consumides	-	-	-
3. Variació provisió per a riscos en curs	-	-	-
4. Variació prov. per a primes pend.cobr.	-	1.424,43	1.424,43
	<u>34.308,45</u>	<u>11.022.008,50</u>	<u>11.056.316,95</u>
II Primes de reassegurança			
1. Primes netes d'anul·lacions	-	(32.703,04)	(32.703,04)
2. Variació provisió per a primes no consumides	-	-	-
	<u>-</u>	<u>(32.703,04)</u>	<u>(32.703,04)</u>
A. Total primes imputades, netes de reassegurança (I-II)	<u>34.308,45</u>	<u>10.989.305,46</u>	<u>11.023.613,91</u>
III Sinistralitat			
1. Prestacions, despeses pagades i de sinistralitat	(26.150,97)	(9.314.971,55)	(9.341.122,52)
2. Variació provisions tècniques per a prestacions	-	125.153,60	125.153,60
3. Variació d'altres provisions tècniques	30.097,33	-	30.097,33
	<u>3.946,36</u>	<u>(9.189.817,95)</u>	<u>(9.185.871,59)</u>
IV Sinistralitat de la reassegurança			
1. Prestacions i despeses pagades	-	-	-
2. Variació provisions tècniques per a prestacions	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
B. Total sinistralitat, neta de reassegurança (III-IV)	<u>3.946,36</u>	<u>(9.189.817,95)</u>	<u>(9.185.871,59)</u>
V. Despeses d'adquisició	-	(602.817,50)	(602.817,50)
VI. Despeses d'administració	-	(541.774,66)	(541.774,66)
VII. Altres despeses tècniques	-	(173.303,90)	(173.303,90)
IX. Ingressos financers tècnics nets de despeses	-	18.283,11	18.283,11

22 - INFORME ANUAL DEL SERVEI D'ATENCIÓ AL MUTUALISTA

Informe del Servei d'Atenció al Mutualista 2018

1.1 Les dades

Des del Servei d'Atenció al Mutualista hem atès directament un total de 624 incidències al llarg del 2018, el què ha representat una disminució de les incidències en un 7.6%. En concret la via d'accés ha suposat en relació a l'any anterior:

70.10% via presencial. El què ha suposat un increment de 0.24 punts
25.87% a nivell telefònic, amb un decrement de 0.10 punts

La resta d'utilització de mitjans ha minvat, concentrant-se tots en els dos anteriorment esmentats, en concret:

2.90% dels usuaris utilitzen correu electrònic per comunicar-se amb el Servei d'Atenció al mutualista

1.02% usuaris utilitzen la fulla de suggeriments en paper que està disponible per tot el nostre centre i Delegacions

0.11% de les persones que s'adrecen al Servei ho fan via web, que majoritàriament s'està convertint en la via d'accés per part de les persones a la informació comercial i informació general de l'entitat; preferint-se d'altres per la comunicació directa amb l'entitat com el correu electrònic.

1.2 Gestions que realitzen

- ✓ Gestionen suggeriments i reclamacions a l'entitat
- ✓ Elaborem tota la documentació oficial sol·licitada per els nostres mutualistes (Certificat d'Assistència en viatge; Certificat pagaments). S'ha observat un increment substancial de la documentació sol·licitada en referència a cobertures i a certificacions demanades; concretament s'ha cursat 88 peticions dels nostres mutualistes.
 - ✓ Gestió de les sol·licituds de documentació mèdica generada per l'entitat. En concret, hi ha hagut 153 sol·licituds fent-se palesa un increment del 6.25% respecte l'any passat, corresponent:
34,60% Traumatologia, Ginecologia: 12,88%; Urgències: 10,90%; Cardiologia: 9,80%;
Fisioteràpia: 5,84%; Cirurgia General: 5,99%; Urologia: 4,90%; Pediatria: 4,57%; Oto rino-
laringologia: 4,57% i Dermatologia: 4,29%

- ✓ Col·laborem amb els temes de Comunicació de l'entitat:
 - Reunions de Premsa
 - Temes de web
 - Organització Concurs de Dibuix de Nadal
 - 4a Campanya Solidària "Somriures que curen" en col·laboració amb Fundació Pasqual Maragall (difusió de la mateixa i participació en actes de sensibilització entre els mutualistes i àmplia col·laboració amb Presidència i Comunicació de l'entitat)
 - Fem el seguiment de les assistències en Viatge dels nostres Mutualistes, elaborant també els certificats per viatge
 - Donem la Benvinguda Nadons

1.3 Consideracions:

1. La qualitat assistencial de l'atenció rebuda en els centres externs. En general es percep com a bona. La percepció del tracte rebut a la nostra entitat es bona.

2. La cobertura que oferim es considera suficient. No obstant, es mantenen «imputs de demanda» en relació a: cobertura de pròtesi, estudi de medicaments per possibles al·lèrgies i petició increment de servei hematologia per espera de 2 mesos per visitar-se, l'habilitació individual a l'Hospital General de Granollers.

3. La gestió interna es realitza amb criteris de coordinació. Es tractaria de trobar criteris per maximitzar la mateixa. Es presenten casos en què els mutualistes ens demanen:

- coordinar proves per mutualista al centre extern el més aviat possible
- concreció de visites realitzades efectivament i cobrades per l'entitat (sobretot en la Pòlissa assistència que té copagament de 20 euros/visita); així com també hi ha casos de comptabilització de prestacions realitzades per el mutualista en la pòlissa Amiga.

4. Hi ha una informació respecte a les condicions generals de les Pòlisses sanitàries que s'hauria d'ampliar/homogeneïtzar en relació als temes de preexistència/carència i extinció de la pòlissa.

5. En relació als centres concertats, el nostre mutualista accepta satisfer la seva demanda sanitària en Dr. Klein de Cardedeu, Centre Fisioteràpia de La Roca i el Centre Creu Blanca a Barcelona. Són opcions que s'han integrat dins les possibilitats per part del mutualista i permeten en moments puntuals fer efectiva assistència mèdica en un molt breu espai de temps (1-2 dies). Fet molt valorat en especialitats com Ginecologia i Traumatologia.

Podem tenir en compte els següents aspectes:

1) Disminució d'incidències a nivell assistencial: Ginecologia.

2) Així com també a nivell assegurador, a nivell d'incidències registrades trobem:

Certificats: 14,10%

ARAG: 9,61%

Comercial: 6,25%

Cobertures: 5,92%

3) A nivell assistencial, la distribució d'incidències és:

Urgències: 6,89%

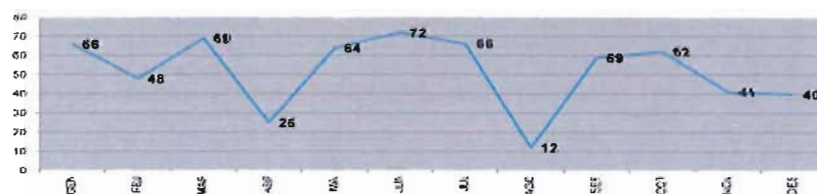
Traumatologia: 4,96%

Percepció del servei ofert: 1,92%

Neurologia: 1,92%

Cal fer esment de que el mutualista, cada vegada és més demandant d'informació sobre els seus drets i cobertures.

EVOLUCIÓ INCIDÈNCIES 2018

- ✓ Col·laborem amb els temes de Comunicació de l'entitat:
 - Reunions de Premsa
 - Temes de web
 - Organització Concurs de Dibuix de Nadal
 - 4a Campanya Solidària "Somriures que curen" en col·laboració amb Fundació Pasqual Maragall (difusió de la mateixa i participació en actes de sensibilització entre els mutualistes i àmplia col·laboració amb Presidència i Comunicació de l'entitat)
 - Fem el seguiment de les assistències en Viatge dels nostres Mutualistes, elaborant també els certificats per viatge
 - Donem la Benvinguda Nadons

1.3 Consideracions:

1.-La qualitat assistencial de l'atenció rebuda en els centres externs. En general es percep com a bona. La percepció del tracte rebut a la nostra entitat es bona.

2.-La cobertura que oferim es considera suficient. No obstant, es mantenen «inputs de demanda» en relació a: cobertura de pròtesi, estudi de medicaments per possibles al·lèrgies i petició increment de servei hematologia per espera de 2 mesos per visitar-se, l'habitació individual a l'Hospital General de Granollers.

3. La gestió interna es realitza amb criteris de coordinació. Es tractaria de trobar criteris per maximitzar la mateixa. Es presenten casos en què els mutualistes ens demanen:

- coordinar proves per mutualista al centre extern el més aviat possible
- concreció de visites realitzades efectivament i cobrades per l'entitat (sobretot en la Pòlissa assistència que té copagament de 20 euros/visita); així com també hi ha casos de comptabilització de prestacions realitzades per el mutualista en la pòlissa Amiga.

4. Hi ha una informació respecte a les condicions generals de les Pòlisses sanitàries que s'hauria d'ampliar/homogeneïtzar en relació als temes de preexistència/carència i extinció de la pòlissa.

5. En relació als centres concertats, el nostre mutualista accepta satisfer la seva demanda sanitària en Dr. Klein de Cardedeu, Centre Fisioteràpia de La Roca i el Centre Creu Blanca a Barcelona. Són opcions que s'han integrat dins les possibilitats per part del mutualista i permeten en moments puntuals fer efectiva assistència mèdica en un molt breu espai de temps (1-2 dies). Fet molt valorat en especialitats com Ginecologia i Traumatologia.

Podem tenir en compte els següents aspectes:

1) Disminució d'incidències a nivell assistencial: Ginecologia.

2) Així com també a nivell assegurador, a nivell d'incidències registrades trobem:

Certificats: 14,10%

ARAG: 9,61%

Comercial: 6,25%

Cobertures: 5,92%

3) A nivell assistencial, la distribució d'incidències és:

Urgències: 6,89%

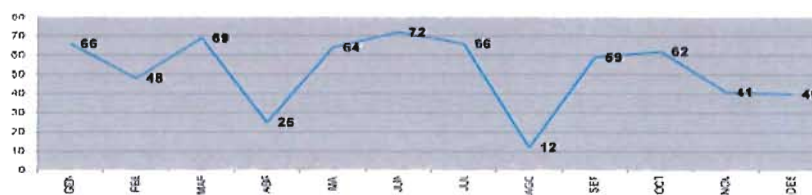
Traumatologia: 4,96%

Percepció del servei ofert: 1,92%

Neurologia: 1,92%

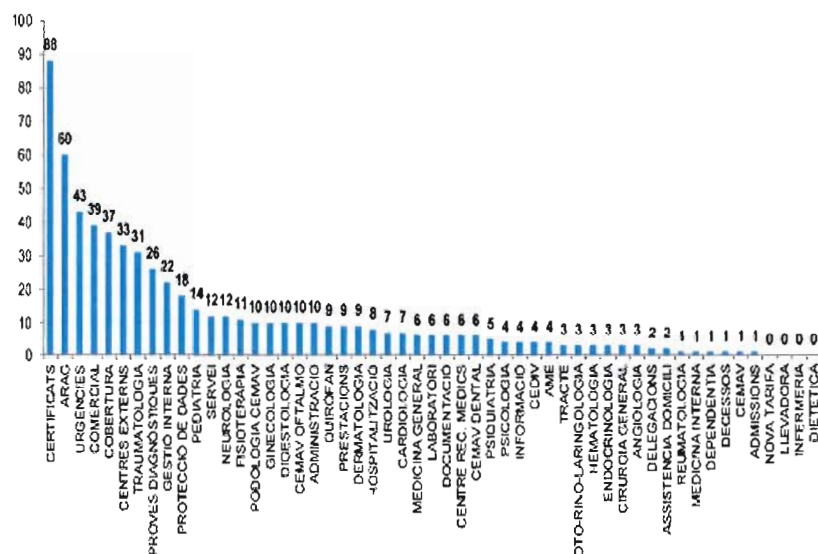
Cal fer esment de què el mutualista, cada vegada és més demandant d'informació sobre els seus drets i cobertures.

EVOLUCIÓ INCIDÈNCIES 2018

TOTAL INCIDÈNCIES 2018

Cal tenir en compte, que d'acord amb la configuració de la nostra entitat, el grau de "confiança" que estableix el nostre mutualista un cop contacta i veu que ens preocupem i tractem d'oferir-li solucions, si bé es materialitza en un major nombre d'incidències; moltes vegades es concreta en un menor nombre de baixes i evita una situació de conflicte posterior a nivell judicial.

El repunt d'incidències s'observa en el 2018 en referència als mesos de gener -març en el què hi conflueixen en primer lloc, l'impacte de l'increment de quota en totes les Pólisses i en segon terme el tema d'ARAG que la gent cada cop en fa més ús i que aquest darrer any s'ha burocratitzat més, implementant un major nombre de requisits a complimentar per part del mutualista.

Considero que és essencial tenir sempre present la perspectiva del nostre client, tant intern com extern que és el què ens permetrà respondre millor a les seves necessitats, optimitzant el valor dels nostres productes.

Si disposem d'aquest coneixement juntament amb la mesura i seguiment de les característiques dels productes i serveis que actualment estem oferint, això ens permetrà anticipar-nos i prendre les accions oportunes per evitar resultats no desitjats.

Actualment, ens enfrontem a dos grans reptes:

aconseguir que la protecció de dades formi part de l'ADN de l'organització i que estigui present «per defecte» en tots els processos i persones de l'organització

-optimitzar tots els processos de l'entitat interioritzant los, el que ens permetrà generar una organització sòlida que podrà assumir tots els objectius cap als que ens guia el nostre Pla Estratègic.

Granollers, 31 de març de 2019

Mercè Álvarez
Cap Servei Atenció al Mutualista
"LA MÚTUA"
Plaça Pau Casals s/n
08402 Granollers
Tel. 93 870 80 99
Fax 93 870 43 55
malvarez@mutua.org
www.mutua.org

23 - INFORME ANUAL DEL DEFENSOR DEL MUTUALISTA

INFORME ANUAL EMÈS PER LA DEFENSORA DEL MUTUALISTA, d'acord amb el que preveu l'Ordre ECO/734/2004, d'11 de març, adreçat a la Junta Directiva de MÚTUA DE GRANOLLERS, MPS

D'acord amb el que disposa l'article 17 de l'Ordre ECO/734/2004, sobre els Departaments i Serveis d'Atenció al Client i el Defensor del Client de les entitats financeres, es presenta a la Junta Directiva de Mútua de Granollers, MPS, un informe explicatiu del desenvolupament de les funcions portades a terme durant l'exercici 2018 amb el següent contingut:

- 1.- Termini de presentació i exercici a què fa referència.
- 2.- Resum estadístic de queixes i reclamacions ateses.
- 3.- Resum de les decisions dictades.
- 4.- Criteris generals continguts a les decisions.
- 5.- Recomanacions o suggeriments derivats de l'experiència, amb vistes a una millor consecució dels fins que conformen l'actuació d'aquest Departament.

1.- TERMINI DE PRESENTACIÓ I EXERCICI A QUÈ FA REFERÈNCIA

Aquest informe anual es presenta dins el primer trimestre de 2019 i es refereix, d'acord amb la normativa que li és d'aplicació, al desenvolupament de la titularitat del càrrec de Defensora del Mutualista durant l'exercici 2018.

2.- RESUM ESTADÍSTIC DE QUEIXES I RECLAMACIONS ATESES

En l'exercici 2018 no es va presentar cap reclamació dirigida a la Defensora del Mutualista, per la qual cosa no procedeix elaborar cap resum estadístic. No obstant, cal assenyalar que aquesta Defensora del Mutualista va rebre una reclamació a través de l'Oficina de Consum de l'Ajuntament de Montornès del Vallès, que mitjançant comunicació de data 14 de setembre de 2018 va ser inadmesa a tràmit atès que no s'havia esgotat la via prèvia de reclamació, és a dir, no s'havia presentat cap reclamació al Servei d'Atenció al Mutualista de Mútua de Granollers, MPS i per tant no havia estat resolta prèviament com és preceptiu per poder presentar una reclamació davant la Defensora del Mutualista.

3.- RESUM DE LES DECISIONS DICTADES

Tal i com s'ha assenyalat anteriorment, no s'han presentat queixes ni reclamacions, per la qual cosa no procedeix.

4.- CRITERIS GENERALS CONTINGUTS A LES DECISIONS

Com a conseqüència de la inexistència de queixes i reclamacions tampoc correspon la informació sobre els criteris generals continguts en les decisions.

5.- RECOMANACIONS O SUGGERIMENTS DERIVATS DE L'EXPERIÈNCIA, AMB VISTES A UNA MILLOR CONSECUCIÓ DELS FINS QUE CONFORMEN L'ACTUACIÓ D'AQUESTA FIGURA

No es poden formular recomanacions de possibles millores en el funcionament de la mutualitat derivades de l'atenció de queixes o reclamacions per la manca de presentació d'aquestes.

Aquest informe es redacta en compliment dels articles 17.2 de l'Ordre d'11 de març de 2004, i 17 del Reglament intern del Defensor de Mútua de Granollers, MPS.

I perquè així consti, als efectes oportuns, lliuro el present Informe Anual, per duplicat exemplar, estès en dos fulls de paper, numerats de l'1 al 2, ambdós inclosos, i referit a l'exercici de 2018, a Barcelona el dia 2 de gener de 2019.

M. Eugènia Cuenca Valero

Defensora del Mutualista

Mútua de Granollers, MPS

24 - FETS POSTERiors

Entre el 31 de desembre de 2018 i la data de formulació d'aquests Comptes Anuals consolidats no s'han produït cap altre fet d'especial significació que hagi de ser informat en la Memòria consolidada.

**MUTUA DE GRANOLLERS
MUTUALITAT DE PREVISIÓ SOCIAL**

ANNEXOS

ANNEX I

INFORMACIÓ DE LES SOCIETATS QUE FORMEN PART DEL PERÍMETRE DE CONSOLIDACIÓ A 31 DE DESEMBRE DE 2018

Denominació	Activitat	Data constituïció	% Participació nominal	Capital	Prima emissió	Reserves	Resultat de l'exercici	Total Patrimoni Net 2018	Valor teòric comptable 2018
<i>Empreses del grup:</i>									
Centre de Medicina Avançada del Vallès, S.L.U.	Immobil·liària	07/02/07	100,00%	66.004,00	6.534.434,64	(53.357)	137.396,58	6.684.478,08	6.684.478,08
Centre de Diagnòs per la Imatge del Vallès, S.L.	Assistència sanitària (radiodiagnòs)	24/02/10	51,00%	250.000,00	520.000,00	(457.757,21)	123.471,41	435.714,57	222.214,43
CEMAV Dental, S.L. (participació indirecta 82,18%)	Assistència sanitària (odontologia)	15/06/10	82,18%	250.000,00	-	(73.740,00)	(1.072,29)	175.187,71	143.969,26
CEMAV Podologia, S.L.	Assistència sanitària (podologia)	20/07/10	100,00%	30.000,00	-	1.884,57	6.063,90	37.948,47	37.948,47
Dependentia Valles, S.L.	Serveis assistencials i de dependència	16/03/11	60,00%	50.000,00	-	20.849,26	19.874,42	90.723,68	54.434,21
<i>Empreses associades</i>									
CEMAV Oftalmologia, S.L.	Assistència sanitària (oftalmologia)	30/03/11	20,00%	145.000,00	-	82.730,74	64.018,27	291.749,01	58.349,80
								7.201.934,55	

Totes les societats del grup i associades tenen el domicili social al carrer Agustí Vinyamata 7 (Granollers)

INFORMACIÓ DE LES SOCIETATS QUE FORMEN PART DEL PERÍMETRE DE CONSOLIDACIÓ A 31 DE DESEMBRE DE 2017

Denominació	Activitat	Data constituïció	% Participació nominal	Capital	Prima emissió	Reserves	Resultat de l'exercici	Total Patrimoni Net 2017	Valor teòric comptable 2017
<i>Empreses del grup:</i>									
Centre de Medicina Avançada del Vallès, S.L.U.	Immobil·liària	07/02/07	100,00%	66.004,00	6.534.434,64	(156.139,11)	102.781,97	6.547.081,50	6.547.081,50
Centre de Diagnòs per la Imatge del Vallès, S.L.	Assistència sanitària (radiodiagnòs)	24/02/10	51,00%	250.000,00	520.000,00	(616.275,27)	158.518,06	312.242,79	159.243,82
CEMAV Dental, S.L.	Assistència sanitària (odontologia)	15/06/10	64,64%	250.000,00	-	(61.198,20)	47.458,20	236.260,00	152.718,46
CEMAV Podologia, S.L.	Assistència sanitària (podologia)	20/07/10	100,00%	30.000,00	-	964,83	919,75	31.884,58	31.884,58
Dependentia Valles, S.L.	Serveis assistencials i de dependència	16/03/11	60,00%	50.000,00	-	2.442,40	18.406,86	70.849,26	42.509,56
<i>Empreses associades</i>									
CEMAV Oftalmologia, S.L.	Assistència sanitària (oftalmologia)	30/03/11	20,00%	145.000,00	-	204.957,46	30.193,12	380.150,58	76.030,12
								7.009.468,04	

Totes les societats del grup i associades tenen el domicili social al carrer Agustí Vinyamata 7 (Granollers)

ANNEX II

DETALL INVERSIONS FINANCERES A 31.12.2018

Emissor / Comercialitzador	Venciment	Sector	Categoria	Nominal	Valor realització
Banc Sabadell	-	Financer	Fons d'inversió	-	980.140,50
Banc Popular	-	Financer	Fons d'inversió	-	733.107,68
La Caixa	-	Financer	Fons d'inversió	-	1.590.197,58
BBVA	-	Financer	Fons d'inversió	-	1.216.955,62
Banco Santander	-	Financer	Fons d'inversió	-	308.378,07
Bestinver	-	Financer	Fons d'inversió	-	674.298,86
RENTAMARKET	-	Financer	Fons d'inversió	-	285.890,49
UBS	-	Financer	Fons d'inversió	-	285.707,59
Edmond de Rothschild	-	Financer	Fons d'inversió	-	328.205,71
Total disponible venda					6.402.882,10
Total inversions financeres					6.402.882,10

Amb data 31 de desembre de 2018 no hi ha comptabilitzats interessos meritats.

ANNEX II

DETALL INVERSIONS FINANCERES A 31.12.2017

Emissor / Comercialitzador	Venciment	Sector	Categoria	Nominal	Valor realització
Banc Sabadell	-	Financer	Fons d'inversió	-	1.353.067,29
Banc Popular	-	Financer	Fons d'inversió	-	770.523,20
La Caixa	-	Financer	Fons d'inversió	-	1.640.994,60
BBVA	-	Financer	Fons d'inversió	-	908.509,35
Banco Santander	-	Financer	Fons d'inversió	-	319.556,88
Bestinver	-	Financer	Fons d'inversió	-	730.772,06
Cartesio	-	Financer	Fons d'inversió	-	686.886,83
Edmond de Rothschild	-	Financer	Fons d'inversió	-	349.917,16
Total disponible venda					6.760.227,37
Total inversions financeres					6.760.227,37

Amb data 31 de desembre de 2017 no hi ha comptabilitzats interessos meritats.

**MUTUA DE GRANOLLERS
MUTUALITAT DE PREVISIÓ SOCIAL
I SOCIETATS DEPENDENTS**

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT 2018

Principals Magnituds Econòmiques i riscos de l'activitat

1. Evolució econòmica

L'activitat econòmica mundial ha avançat un 3,7% en el conjunt del 2018 i per tant s'ha mantingut en el mateix nivell que el 2017. L'Eurozona ha tancat el 2018 amb un creixement del 1,8%, que suposa una evident desacceleració respecte el 2017, que va tancar amb un 2,5%. L'economia espanyola ha passat de créixer un 3% en el 2017 a un 2,5% en el 2018, tot i la reducció són xifres raonablement positives. La contribució de la demanda nacional al creixement del PIB és d'un 2,7%, per contra la demanda externa presenta una aportació de -0,3%.

Aquest retrocés és fonamentalment conseqüència de les incerteses que planegen sobre les diferents economies. A Europa les incerteses més importants són les relatives al brexit de la Gran Bretanya, i sobre el grau de compromís d'Itàlia amb la sostenibilitat de les finances públiques europees. En l'entorn mundial les incerteses més rellevants són per l'impacte que pot haver-hi en el gir proteccionista de l'economia americana, així com la resposta xina. També hi ha dubtes sobre la capacitat de creixement dels EE.UU, a mesura que l'impacte de les diferents mesures fiscals es vagi diluint en el temps, o si pot haver-hi alguna sorpresa en l'inflació americana que pugui suposar un major enduriment dels tipus d'interès.

2. Evolució del negoci assegurador

Els ingressos de les asseguradores espanyoles per la venda de pòlisses al tancament del 2018 ha experimentat un creixement d'un 1,34% respecte el 2017, arribant a una xifra de 64.282 milions d'euros. La facturació del rams de no vida ha augmentat un 3,94%, destacant la millora en el ram de salut, que ha experimentat un creixement de facturació d'un 5,59%, els multirisques han incrementat en un 4,02% i automòbils només ha crescut un 1,94%. El ram d'automòbils, tot i tenir un increment moderat de primes, continua sent el ram que més ingressos aporta al sector dins el bloc de no vida. Aquesta contenció s'explica pels canvis socials en l'ús d'automòbil així com pels canvis legislatius respecte el medi ambient.

En les assegurances de vida la variació ha estat d'un creixement del 12% en els productes de vida risc, mentre que en vida estalvi les primes recaptades han disminuït un 1,68% respecte 2017, no així en l'estalvi gestionat per les companyies asseguradores, que ha crescut un 2,4%.

3. Evolució de LA MÚTUA DE GRANOLLERS

L'evolució del compte de resultats de la Mútua Assegurances en l'exercici 2018 ha estat la següent:

- Les primes emeses netes d'anul·lacions de la MUTUA DE GRANOLLERS al tancament de l'exercici 2018 han arribat als 11.247.707,01 euros el que representa un increment d'un 2,03% respecte l'exercici anterior. Aquesta variació ha estat conseqüència de l'aplicació de les noves tarifes, de la reducció en els descomptes, i del moviment d'altres i baixes d'assegurats. El producte estrella continua sent La Mútua Familiar que representa el 77,86% del total de la facturació de l'entitat.

PRODUCTE	Any 2018	Any 2017	NET
"LA MÚTUA QUIRÚRGICA"	419	468	-49
"LA MÚTUA AMBULATORIA"	753	790	-37
"AMBULATORIA EMPRESES."	13	13	0
"AMBULATORIA EMPRESES PLUS"	80	84	-4
"LA MÚTUA FAMILIAR"	10.972	10.909	63
"LA MÚTUA MONTSENY"	397	431	-34
"LA MÚTUA AMIGA"	265	249	16
"LA MÚTUA TOTAL"	5	11	-6
"LA MÚTUA ASSISTÈNCIA"	997	967	30
"BÀSICA"	22	10	12
"LA MÚTUA ÒPTIMA"	215	191	24
"LA MÚTUA DENTAL"	1.246	1.178	68
"SERVINGRES"	90	92	-2
"SEGURDC"	530	541	-11
"LA MÚTUA MEDICA"	351	281	70
"LA MÚTUA BÀSICA"	1	1	0
"LA MÚTUA ESTRELLA"	1.694	1.839	-145
	18.050	18.055	-5

- La sinistralitat de les pòlisses, que inclou el cost individualitzat dels sinistres així com les despeses necessàries per a la seva tramitació, ha tancat l'exercici 2018 amb una taxa d' un 84,75%, un 1,15% superior a l'exercici 2017. Aquest increment s' ha produït per un major us dels serveis assistencials per part dels assegurats, així com per un considerable increment de les tarifes dels centres hospitalaris.
- En relació a les **despeses d'explotació**, que inclou les despeses necessàries per a la comercialització de les pòlisses, així com l'administració i la gestió de l'activitat asseguradora, l' exercici 2018 ha tancat amb un nivell de despeses d' un 11,32% respecte el volum de primes, el que ha suposat una reducció d' un 0,64% respecte l'exercici 2017 (va tancar amb un 11,96%). Aquest decrement ha estat conseqüència d' una important contenció en la despesa de l' entitat.
- Els **ingressos procedents de les inversions**, que agrupa tant els ingressos de les inversions financeres com els ingressos de les inversions immobiliàries, han millorat respecte el 2017 en un 0,22%; han passat d' un 2,94% en el 2017 a un 3,16% en el 2018. Aquesta millora ha estat per la realització de plusvàlues en les inversions financeres.
- Pel que fa a l'evolució de les **provisions tècniques**, que han tancat a 2.320.008,6 euros, s' han mantingut pràcticament en els mateixos imports que al tancament de l' exercici 2017.
- El patrimoni net de la Mútua al tancament del 2018 s' ha situat en 15.068.520,03€. Els fons propis disponibles, aplicant els criteris de Solvència II que van entrar en vigor el dia 1 de gener del 2018, estan valorats en 19.730.467,97 euros. El capital de solvència obligatori està valorat en 6.613.888 euros i el capital mínim obligatori està valorat en 1.653.472 euros (un 25% del CSO), per tant la Mútua disposa d' un superàvit de 13.116.579,97 euros respecte el CSO i de 18.076.995,97 euros respecte el CMO.

4. Valoració de l'exercici

El resultat després d'impostos de l'exercici 2018 atribuït a la societat dominant ha estat de 574.335,02€ i ha situat els Fons Propis consolidats en 15.415.431,86 euros.

Les actuacions més rellevants d'aquest any 2018 dins l'activitat asseguradora ha estat la consolidació del nou model tarifari de La Mútua Familiar iniciat en el 2014. Esmentar que, tot i la variació de tarifes aplicada en La Mútua Familiar, l'impacte de les baixes d'aquesta assegurança ha estat menor que d'altres anys, sobretot, gràcies al treball realitzat en comunicació, en relació a les tarifes, i a la política de descomptes per antiguitat; a banda d'una acció comercial més agressiva en pòlisses que incorporen associats més joves.

A nivell del grup d'empreses es reafirma que l'aposta feta per la Junta en el seu moment, la qual cosa es constata amb els bons resultats aconseguits de totes les empreses participades que hi ha en el Centre de Medicina Avançada del Vallès SL (CEMAV) durant el 2018.

Finalment podem dir que, un any més, hem aconseguit que els resultats de la Mútua mostrin la bona salut econòmica, assistencial i social de l'entitat.

Altra informació

Durant l'exercici 2018 no s'han realitzat activitats significatives en matèria d'investigació i desenvolupament.

En la Nota 10.IV) de la memòria dels comptes anuals consolidats es contempla la informació qualitativa sobre els riscos procedents dels instruments financers assumits per el Grup.

Donada la naturalesa jurídica del Grup, no s'han realitzats operacions en relació amb accions pròpies.

No s'ha produït cap fet rellevant posteriors a la data de tancament, que no s'hagi detallat a la Nota 24 de la memòria dels comptes anuals consolidats adjunts.

Cal destacar que a 31 de desembre de 2018 la Mútua no compleix els requisits necessaris per incloure en l'informe de gestió un estat d'informació financera, d'acord amb el detallat al Reial decret Llei 18/2018, de 24 de novembre, en matèria d'informació no financera i diversitat.

Els comptes anuals consolidats (annexos inclosos) i informe de gestió consolidat de MÚTUA DE GRANOLLERS, MPS i Societats Dependents corresponents a l'exercici 2018, han estat formulats per la Junta Directiva de l'Entitat Dominant, i consten d'un total de 82 pàgines.

GRANOLLERS, 25 DE MARÇ DE 2019
LA JUNTA DIRECTIVA

Sr. Jaume Bages Badillo
President

Sra. Gemma Fusté Rufo
Sots-president

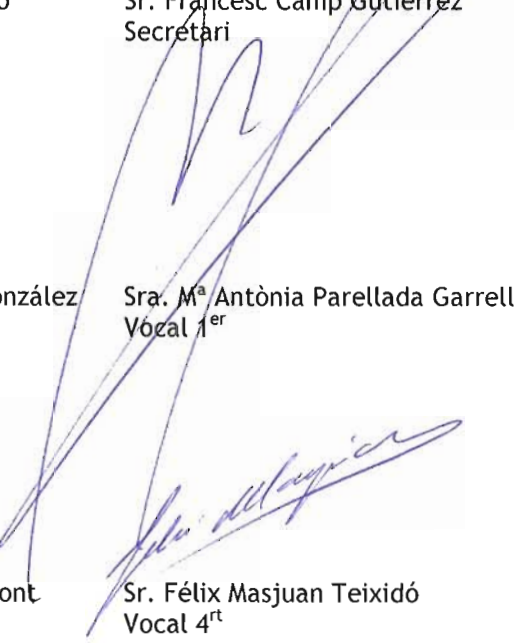
Sr. Francesc Camp Gutiérrez
Secretari

Sr. Josep M Vallbona Zubizarreta
Sots-secretari

Sr. Joan Antón Díez González
Tresorer

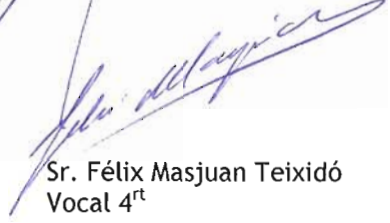
Sra. Mª Antònia Parellada Garrell
Vocal 1er

Sra. Margaret Cruellas Sitjà
Vocal 2^{on}

Sr. Joaquim Maspons Font
Vocal 3er

Sr. Félix Masjuan Teixidó
Vocal 4^{rt}

Sr. Lluís Rigau Llauger
Vocal 5^è

Sra. Rosa Mª Coma Camps
Comptadora